№ 52 (3997)

7 ліпеня 2015 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

www.nv-online.info

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

БЕЛАРУСЬ–ЕЎРОПА

ПАСЕ прызначыла назіральнікаў на прэзідэнцкія выбары ў Беларусі

Пра гэта паведаміла прэс-служба Парламенцкай асамблеі Савета Еўропы.

У склад місіі назіральнікаў папярэдне ўключаны 27 прадстаўнікоў пяці партый, у тым ліку дакладчык па Беларусі камітэта ПАСЕ па палітычных пытаннях і дэмакратыі Андрэа Рыгоні.

Удзельнікі місіі прадстаўляюць Швецыю, Швейцарыю, Італію, Аўстрыю, Іспанію, Турцыю, Францыю, Германію, Вялікабрытанію і іншыя краіны.

Прэзідэнцкія выбары: ідзе фарміраванне ініцыятыўных груп.

Няўжо зноў будуць гнаць салдат строем на выбарчыя ўчасткі?

РЭАКЦЫЯ

Някляева не пачулі

Як патэнцыяльныя кандыдаты ў прэзідэнты ад апазіцыі адрэагавалі на прапанову Уладзіміра Някляева ўсім зняцца з выбараў на карысць экс-кандыдата ў прэзідэнты Міколы Статкевіча, які застаецца за кратамі?

Пра гэта расказаў сам Уладзімір Някляеў:

– Калі коратка, рэакцыя патэнцыяльных кандыдатаў у прэзідэнты на маю прапанову зняцца з выбараў да пачатку рэгістрацыі ініцыятыўных груп і падтрымаць вылучэнне адзіным кандыдатам ад дэмакратычнай апазіцыі палітвязня Мікалая Статкевіча такая...

Таццяна Караткевіч: «Гэту прапанову я падтрымліваць не буду. Мы працуем ужо два гады, сабралі 120 тысяч подпісаў – гэта тыя людзі, якія паверылі ў “Народны рэферэндум”. Для мяне гэта пытанне маралі – быць адказнай і паслядоўнай у нашай палітыцы. Таму я буду браць удзел у выбарах”.

Анатоль Лябедзька: “Сёння я не фармулюю катэгарычнае “так” ці “не” ў адказ на прапанову Някляева”.

Сяргей Калякін прамаўчаў.

РАЗОБЛАЧЕНИЕ

Когда прекратит кукарекать товарищ Гайдукевич?

На то интервью, которое дал «Белгазете» одиозный председатель Либерально-демократической партии Сергей Гайдукевич, обратили внимание многие серьезные люди. Отвращение вызывают его популизм, переходящий в грязный цинизм, его флюгерство. А потому, процитировав его очередную демагогию, напомним, что он говорил когда-то и что о нем говорили другие. Выводы читатели сделают сами.

С.Гайдукевич – в интервью «Белгазете».

– Чем вам не нравится Лукашенко?

– Вопрос некорректный. Некоторые политики почему-то считают, что чем больше на власть прокукарекать, тем больше герой. А я гораздо умнее и поэтому достигаю успехов.

– Какими будут итоги следующих выборов?

– Лукашенко на первом месте, Гайдукевич на втором. Других вариантов не может быть даже теоретически.

Из заявления, подписанного С.Гайдукевичем в марте 1999 года:

«...Проводимые выборы не только фальшивы по своей сути, они сфальсифицированы уже в самом начале их проведения. Нарушений и грубого беззакония, откровенного издевательства над людьми, пытавшимися общаться с избирателями, над их конституционным правом невозможно перечислить.

Высший Совет и Центральный комитет партии констатируют, что в настоящее время проведение любых выборов в Республике Беларусь при существующем Центризбиркоме и исполнительной власти невозможно. Правовой и конституционный беспредел в Республике Беларусь достигли своего апогея».

От редакции

16 лет прошло с тех пор, когда С.Гайдукевич поставил свою подпись под тем заявлением. Может, Л.Ермошина освободила кресло председателя Центризбиркома? Нет. Может, покинул пост ее первый заместитель Н.Лозовик? Нет. Может, кардинально изменилось избирательное законодательство? Нет. Может, руководит исполнительной властью другой человек? Нет, тот самый. Но флюгер С.Гайдукевич этого не замечает. Он считает, что на сегодняшнюю власть не нужно кукарекать. Мол, он умнее оппонентов власти и поэтому достигает успехов. Каких? Вот что на сей счет сказал ему когда-то товарищ по партии А.Работай.

Из статьи Александра Работая, подполковника запаса, члена ЛДП «Игроки краплеными картами, или О штрейкбрехерстве Сергея Гайдукевича», опубликованной в «Народной Воле» 12 марта 2004 года:

«Я и мои товарищи по Либерально-демократической партии неоднократно обращали внимание белорусской демократической общественности на сущность такой одиозной личности, как Сергей Гайдукевич. Мы не раз на фактическом материале вскрывали истинные мотивы его политического штрейкбрехерства в угоду официозу.

Главное оружие этого экзальтированного «борца с диктатурой» – дезинформация и откровенная ложь, выдаваемая за правду, которая при ближайшем рассмотрении улетучивается, как болотный туман от утреннего ветерка. Но при этом в воздухе еще долго остается гнилостный запах, отравляющий легкие человека.

...Я неоднократно писал о том, что «обработка» С.Гайдукевичем тех или иных тематических заданий на телеканалах ОНТ и БТ в форме лживых нападок на политических оппонентов направлена прежде всего на их дискредитацию, снижение рейтинга и процента избираемости. Но тут хочется воскликнуть: а не о себе ли господин Гайдукевич ведет речь?! Несмотря на свое «бескорыстное рвение в службе Царю и Отечеству», он, начиная с 1996 года, так ни разу никуда и не избрался (вернее, никуда не прошел по результатам голосования). Даже не попал в Минский городской Совет, хотя на это работала вся партия. На парламентских выборах 2000 года он занял последнее, четвертое, место. Президентские выборы 2001 года и его 2,45% я вообще оставлю без комментариев. Это был полный провал.

...Словом вы, господин Гайдукевич, полнейший банкрот. И, как говорится, чья б корова мычала, а ваша – помолчала б...

С.Гайдукевич – это, поверьте, не лидер, это человек, для которого на первом плане интересы личные, а не общественные. И порядочные люди давно его раскусили».

***

Итак, читатели, делайте вывод сами, кто есть кто.

МАНІТОРЫНГ

Праваабаронцы бяруць выбары пад кантроль

Будуць працаваць 50 доўгатэрміновых і 400 кароткатэрміновых назіральнікаў.

Прадстаўнікі РПГА “Беларускі Хельсінкскі камітэт” і незарэгістраванага цэнтра “Вясна” заявілі аб пачатку грамадскай кампаніі “Праваабаронцы за свабодныя выбары”.

Арганізатары акцэнтуюць увагу ў першую чаргу на доўгатэрміновым назіранні, якое прадугледжвае маніторынг усіх этапаў выбарчай кампаніі і справаздачы па кожным з іх. У складзе кампаніі будуць працаваць 50 доўгатэрміновых назіральнікаў, размеркаваных па ўсёй тэрыторыі краіны.

За правядзеннем галасавання на выбарчых участках з пачатку датэрміновага галасавання і да падліку галасоў будуць назіраць 400 кароткатэрміновых назіральнікаў на 200 участках для галасавання, інфармуе spring96.org.

“Выбары – гэта не толькі працэс працэдур па вылучэнні кандыдатаў, падліку галасоў ды агітацыі, але і пэўны клімат, грамадска-палітычная сітуацыя, на фоне якой усё адбываецца. Мы асобна звярталі ўвагу нашых назіральнікаў на тое, што важна адсочваць розныя падзеі, так ці інакш звязаныя з выбарчым працэсам. Мы бачым, што ёсць правакацыі з розных бакоў, шматлікія знешнія фактары, улічваючы сітуацыю ва Украіне, расійска-ўкраінскі канфлікт і ўцягванне ў яго Беларусі. Мы разумеем, што выбарчая кампанія – гэта выклік і для улад, і для ўсяго грамадства. Таму ўсе гэтыя сітуацыі будуць фіксавацца і ацэньвацца з пункту гледжання беларускага заканадаўства і міжнародных стандартаў”, – паведаміў журналістам старшыня РПГА “Беларускі Хельсінкскі камітэт” **Алег Гулак**.

Важным у дзейнасці кампаніі з’яўляецца менавіта яе праваабарончы складнік.

“Будуць ацэньвацца як працэдуры, так і падзеі, якія будуць адбывацца падчас выбараў”, – кажуць праваабаронцы і дадаюць, што кампанія не ставіць мэты падтрымкі палітычных партый, а таксама якіх-небудзь палітычных дзеячаў. – *Увесь выбарчы працэс будзе ацэньвацца максімальна непрадузята, зыходзячы выключна з прынцыпаў свабодных, дэмакратычных і празрыстых выбараў”.*

Падрыхтаваў Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ЗНАКОМЬТЕСЬ

Синьор генсек

Избран новый генеральный секретарь Парламентской ассамблеи (ПА) ОБСЕ. Об этом говорится в сообщении, размещенном в понедельник на официальном сайте организации.

Им стал Роберт Монтелла (Италия). Он был избран в ходе заседания ежегодной сессии ПА ОБСЕ, проходящей в эти дни в Хельсинки.

Господин Монтелла официально приступит к обязанностям с 1 января 2016 года.

Генеральный секретарь ПА ОБСЕ избирается сроком на 5 лет и может быть переизбран дважды.

СКАЗАНА!

Хто для Ярмошынай «бацька нацыі»?

Кіраўніца Цэнтрвыбаркама Лідзія Ярмошына зноў вярнулася да пытання, хто лепшы лідар для Беларусі – мужчына ці жанчына.

«Жанчына, вядома, можа і будзе вельмі ўплывовым чалавекам, але яна ўсё ж такі будзе працаваць у нейкай традыцыйнай сферы – кіраваць адукацыяй ці культурай. Але “бацькам” мусіць быць мужчына, гэтакі айцец нацыі», – заявіла кіраўніца Цэнтрвыбаркама Лідзія Ярмошына ў інтэрв’ю праграме «Карціны свету» тэлеканала “РТР-Беларусь”.

Пры гэтым спадарыня Ярмошына адзначыла, што не мае на ўвазе дзеючага прэзідэнта, бо інакш яе «папракнуць у рэкламе аднаго з прэтэндэнтаў». «Я маю на ўвазе такое паняцце, як “айцец нацыі», – удакладніла Лідзія Ярмошына.

Што ж азначае паняцце “айцец нацыі”, калі і ў адносінах да каго яно ўжывалася і ці да месца яно для Беларусі?

У Старажытным Рыме «бацькамі нацыі» былі сенатары. А сенат з’яўляўся сходам вышэйшых дзяржаўных дзеячаў, якія паспелі пабываць на пасадах консула, прэтара, пакіраваць войскам і гэтак далей. Прычым аўтарытэт сената ў тую эпоху быў бясспрэчны, бо ў ім былі сканцэнтраваны лепшыя розумы дзяржавы, уся яго палітычная эліта.

Каб стаць “бацькам нацыі”, не абавязкова было займаць першую пасаду ў краіне. Прыклад – кітайскі лідар Дэн Сяопін, адзін з заснавальнікаў КНР, які ўваходзіў у бліжэйшае асяроддзе Мао Цзэдуна. Пасля смерці «вялікага рулявога» Дэн Сяопін увайшоў у лік некалькіх ключавых кітайскіх палітыкаў, якія рухалі вялікую эканамічную рэформу. Ён так і не заняў ні пасады лідара партыі, ні пасады кіраўніка дзяржавы, затое ён быў старшынёй ключавой у кітайскай палітыцы Цэнтральнай ваеннай камісіі. Гэтая пасада давала яму вярхоўнае галоўнакамандаванне ўсімі ўзброенымі сіламі. Сышоўшы на пенсію, Дэн Сяопін працягваў аказваць ключавы ўплыў на кітайскую палітыку, быў жывым сімвалам і сцягам кітайскіх рэформаў.

У Беларусі дагэтуль увогуле не было традыцыі называць кіраўніка дзяржавы «айцом нацыі». Гэта больш характэрна для Азіі. Так, у 2010 годзе парламент Казахстана абвясціў прэзідэнта Нурсултана Назарбаева «элбасы» – «лідарам нацыі». Дзень абрання Назарбаева (1 снежня) абвешчаны афіцыйным святам – Днём прэзідэнта. У казахскіх школах праводзяцца конкурсы на веданне біяграфіі Назарбаева і гэтак далей, і гэтак далей.

Другім яскравым прыкладам культу асобы кіраўніка дзяржавы з’яўляецца Туркменістан, дзе першага прэзідэнта Сапармурата Ніязава афіцыйна называлі «туркменбашы», што значыць «бацька ўсіх туркменаў». Дайшло да таго, што імем Ніязава пры ягоным жыцці пачалі называць вуліцы, гарады, горы і нават парайменавалі ў гонар прэзідэнта месяц ягонага нараджэння. Праўда, пасля смерці Ніязава ў Туркменістане пачаў імкліва развівацца культ ягонага пераемніка Бердымухамедава, якога ўжо афіцыйна называюць «аркадаг», што значыць «апякун нацыі».

Аднак мы жывём не ў Азіі, а ў Еўропе. Тут ужо больш за тысячу гадоў жанчыны кіруюць не толькі адукацыяй і культурай, але і дзяржавамі. І, бывае, часта значна лепш за мужчын. Кіраўніцтва беларускага ЦВК настолькі ідэалізуе мужчын, што проста не хоча прызнаваць відавочнага.

Алег СНОЎ.

ТАКОЕ ЖЫЦЦЁ

95,2 тысячы беларусаў чакаюць сваю зарплату

Колькасць прадпрыемстваў-даўжнікоў па выплаце заробкаў працягвае павялічвацца. На 1 ліпеня своечасова не атрымалі заробак 95,2 тысячы беларусаў. У агульнай складанасці кампаніі запазычылі ім 411,7 млрд рублёў, паведамляе Белстат.

За месяц колькасць прадпрыемстваў, якія своечасова не разлічыліся са сваімі супрацоўнікамі, павялічылася з 444 да 555. У параўнанні з 1 чэрвеня сума запазычанасці на пачатак гэтага месяца вырасла на 37% – да 411,7 мільярда рублёў.

Лідзіруюць па колькасці прадпрыемстваў-даўжнікоў па-ранейшаму Мінская і Віцебская вобласці. Больш за ўсё прадпрыемстваў, супрацоўнікі якіх з затрымкай атрымліваюць зарплаты, у сельскай і лясной гаспадарках – 400, будаўніцтве – 81, а таксама прамысловасці – 61.

ПАД ГРАДУСАМ!

Яшчэ два дні спёкі...

З чацвярга сіноптыкі прагназуюць паступовае паніжэнне тэмпературы.

Яшчэ сёння максімальная тэмпература днём будзе ад +22°C па поўначы да +29°C па поўдні краіны. У сераду ноччу пераважна без ападкаў, днём у заходніх і цэнтральных раёнах кароткачасовыя дажджы, месцамі навальніцы, магчымы град. Тэмпература паветра мінімальная ноччу +12...+19°C, максімальная днём +28...+34°C, па поўдні месцамі +35...+36°C, па поўначы +25...+27°C.

У чацвер на большай частцы тэрыторыі кароткачасовыя дажджы, ноччу і раніцай у паўднёва-ўсходніх раёнах месцамі моцныя дажджы. У асобных раёнах навальніцы. Днём па захадзе ўзмацненне ветру парывамі да 15–18 м/с. Тэмпература паветра мінімальная ноччу +15...+22°C, максімальная днём +20...+25°C.

У пятніцу чакаецца днём +15...+22°C, у суботу – +16...+23°C, у нядзелю – +17...+24°C.

ВІЗІТ

Білет да Уфы

Аляксандр Лукашэнка возьме ўдзел у самітах Шанхайскай арганізацыі супрацоўніцтва (ШАС) і краін БРІКС, якія пройдуць 7–8 ліпеня ва Уфе (Расія). Пра гэта паведаміла прэс-сакратар беларускага кіраўніка Марыя Эйсмант. Пры гэтым цікава, што ўдзельнікам ні першага, ні другога міжнароднага ўтварэння Беларусь не з’яўляецца.

ШАС – рэгіянальная міжнародная арганізацыя, заснаваная ў 2001 годзе Кітаем, Расіяй, Казахстанам, Таджыкістанам, Кыргызстанам і Узбекістанам. За выключэннем Узбекістана ўсе гэтыя краіны з’яўляліся ўдзельніцамі «Шанхайскай пяцёркі», заснаванай у выніку падпісання ў 1996–1997 гадах пагадненняў аб умацаванні даверу ў вайсковай вобласці і аб узаемным скарачэнні ўзброеных сіл у раёне мяжы.

БРІКС – група з пяці буйных краін: Бразілія, Расія, Індыя, Кітай, Паўднёва-Афрыканская Рэспубліка.

Для Расіі саміт ва Уфе вельмі важны. Мерапрыемства заклікана абвергнуць тэзіс пра тое, што Расійская Федэрацыя апынулася ў міжнароднай ізаляцыі. Таму клічуць усіх. Чакаецца, што на форумы прыедуць больш за 10 тысяч чалавек з усіх канцоў свету. Гэта кіраўнікі як мінімум 12 дзяржаў, сярод якіх Расія, Кітай, Бразілія, Індыя, Паўднёва-Афрыканская Рэспубліка, Казахстан, Кыргызстан, Узбекістан, Беларусь. Іх павінна суправаджаць світа (міністры, памочнікі, работнікі пратаколу і аховы), а таксама журналісты некалькіх соцень газет і тэлеканалаў. У якасці назіральнікаў прыедуць прэзідэнт Афганістана Ашраф Гані Ахмадзай і іранскі лідар Хасан Раўхані. Беларусь на ўфімскім саміце спадзяецца атрымаць статус назіральніка ў ШАС.

Народная Воля http://www.nv-online.info 7 ЛІПЕНЯ 2015 г.

НЕЗАВИСИМАЯ ЭКСПЕРТИЗА

Борис ЖЕЛИБА, профессор, доктор экономических наук

Что греку нехорошо, то белорусу смерть?

Экономика Греции находилась в преддефолтном состоянии. Дефолт – это отказ государства от исполнения своих обязательств, в данном случае финансовым, обязательствам. По некоторым данным, Греция в совокупности должна кредиторам порядка 500 млрд евро, то есть 170% греческого ВВП.

30 июня правительство страны должно было перечислить МВФ в погашение долгов порядка 1,6 млрд евро. Это был последний срок. Но платежей от Министерства финансов Греции кредиторам не поступило. Теперь следует ожидать, что это обстоятельство может быть официально признано суверенным дефолтом.

[illegible]

...ческую модель.

Греческая экономика пока от подобного авторитаризма свободна. Но не может избавиться от популизма. Левое правительство страны, пытаясь оттянуть время погашения кредитов, провело практически бессмысленный референдум, лейтмотивом которого было: согласно ли население с мерами жесткой экономии, которые предлагают кредиторы – ведущие страны ЕС, чтобы принять новую экономическую программу, позволяющую рассчитаться с долгами. А это, понятно, урезание излишних бюджетных расходов, зарплат бюджетников и пенсий, повышение налогов. Сокращение затрат на правоохранение и образование и т.п. Хорошо было бы при этом сделать акцент на раздутом государственном аппарате. Но не факт, что так будет. При этом среди населения Греции ведется усиленная левацкая пропаганда, что, мол, во всем виновато руководство ЕС, которое ставит греческий народ в невыполнимые условия, стремясь ввергнуть Грецию в нищету и рабство. Греки оказались не готовы пойти на такие «жертвы». Результат этого референдума был предсказуем: по предварительным подсчетам, более 60% голосующих сказали «нет» ужесточению экономических условий ради продолжения финансовой помощи стране. [illegible]

[illegible]

САЦЫЯЛКА

Плаціць па поўнай!

Не выключана, што ўжо ў 2018 годзе насельніцтва будзе поўнасцю аплачваць кошт большасці паслуг ЖКГ.

Мяркуецца, што ў 2016–2020 гадах узровень кампенсацыі насельніцтвам кошту жыллёва-камунальных паслуг будзе павышацца штогод. Паводле інфармацыі БелаПАН, такія прапановы разглядаюцца ў межах падрыхтоўкі праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны на бліжэйшыя пяць гадоў, якая павінна быць зацверджана сёлета на Усебеларускім народным сходзе.

Паводле ацэнак эканамічных улад, у 2015 годзе тарыфы насельніцтва пакрываюць прыкладна трэць затрат, звязаных з аказаннем жыллёва-камунальных паслуг. У перыяд з 2016 года па 2018-ы штогод узровень кампенсацыі насельніцтвам затрат на аказанне такіх паслуг будзе павышацца прыкладна на 10% і дасягне 62,5% у канцы 2018 года.

Прадугледжваецца, што ў 2018 годзе насельніцтва будзе поўнасцю пакрываць кошт усіх жыллёва-камунальных паслуг за выключэннем цеплазабеспячэння. Па цеплавой энергіі (ацяпленне і гарачае водазабеспячэнне) акупнасць затрат насельніцтвам плануецца давесці ў 2020 годзе да 30%, што прыкладна ўдвая вышэй за цяперашні ўзровень.

Разам з ростам тарыфаў на жыллёва-камунальныя паслугі ў новай пяцігодцы плануецца і рост тарыфаў на транспартныя паслугі. Мяркуецца, што ўзровень кампенсацыі насельніцтвам затрат на пасажырскія перавозкі ў Мінску вырасце з цяперашніх 50% да 75% у 2020 годзе.

На ліквідацыі бюджэтнага і перакрыжаванага субсідзіравання настойваюць міжнародныя фінансавыя арганізацыі, да якіх Беларусь звярнулася па новыя крэдыты. Яны лічаць непрымальнай цяперашнюю практыку, калі больш нізкія тарыфы на платныя паслугі для насельніцтва забяспечваюць за кошт устанаўлення больш высокіх тарыфаў для прадпрыемстваў і субсідый бюджэту.

Паводле ацэнак экспертаў, з улікам патрабаванняў крэдытораў павышэнне кошту платных паслуг у Беларусі ў 2016–2020 гадах вельмі верагоднае. Пры гэтым эканамісты зазначаюць, што ў краіне пакуль не створаны адэкватныя механізмы сацыяльнай падтрымкі ўразлівых слаёў насельніцтва.

Эксперты называюць некалькі сацыяльных груп, якія ў найбольшай ступені могуць пацярпець ад павышэння тарыфаў на жыллёва-камунальныя паслугі. *«Пастаянны рост тарыфаў на такія паслугі можа стаць найбольш адчувальным для пенсіянераў, шматдзетных і няпоўных сем'яў. У такіх сем'ях колькасць занятых членаў сям'і адносна невялікая, ім цяжка атрымаць эфект ад маштабу і таму для іх павышэнне тарыфаў мае найбольшае значэнне»*, – зазначае эканаміст Глеб Шымановіч.

Нагадаем, згодна з дзеючым у Беларусі заканадаўствам, тэмпы росту тарыфаў на жыллёва-камунальныя паслугі вызначаюцца дзяржавай і рэгламентуюцца рашэннямі прэзідэнта. Згодна з указам №550, прынятым у канцы 2013 года, штогод з 1 студзеня тарыфы на такія паслугі павышаюцца ў памеры, эквівалентным 5 доларам ЗША.

Дзмітрый ЗАЯЦ.

БЕЗ СРОКА ДАВНОСТИ

Светлана ЗАВАДСКАЯ:

«Тему пропавших забыли...»

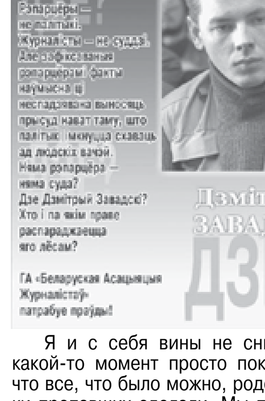
Сегодня – ровно 15 лет, как пропал телеоператор Дмитрий Завадский.

Будет ли списано в архив уголовное дело Завадского?

Почему за последние 9 лет оперативно-розыскные мероприятия, которые проводятся по делу, не дали никакого результата?

Кто виноват в том, что все международные резолюции по Беларуси последнего времени принимаются без акцента на теме пропавших политиков?

На эти и другие вопросы «Народная Воля» попросила ответить вдову журналиста ***Светлану Завадскую.***

– Светлана, по белорусскому законодательству через 15 лет заканчивается срок давности по расследованию уголовных дел. Вы разговаривали с юристами, обсуждали, что делать дальше?

– Мнения юристов разделились. Одни говорят, что дело могут закрыть и сдать в архив. Другие считают, что поскольку не найдено лицо, в отношении которого совершено преступление, то не имеют права закрывать дело, даже если истекли сроки давности его расследования. Если бы обнаружили тело или нашла преступника – тогда была бы другая история. Поэтому я надеюсь, что дело не спишут в архив. Тело Димы не найдено, значит, надо продолжать поиски.

– Если не ошибаюсь, расследование по делу Завадского уже много лет приостановлено…

– Да. Оно не возобновлялось уже девять лет. Даже для видимости. Наверное, это никому не нужно. Я, кажется, в позапрошлом году в одном из интервью рассказывала о том, что на меня вышел человек, служивший в воинской части 3214, которой командовал небезызвестный Дмитрий Павличенко. И этот человек [illegible] некоторые документы, имеющие отношение к этому делу. Казалось бы, следователи должны как-то отреагировать [illegible] спросить, что это за [illegible] опросить в рамках [illegible]. Но нет. Ни-че-го! [illegible] ление, что про- [illegible] все делается для [illegible] информация не [illegible].

[illegible] ее время, когда [illegible] людьми и в раз- [illegible] ет тема пропавших [illegible] спрашивают: а что, разве не нашли? Многие считают, что в этих делах давно поставлена точка.

– Мне кажется, за эти годы уже выросло целое поколение, которое вообще не знает ни о Дмитрии Завадском, ни о Юрии Захаренко, ни об Анатолии Красовском, ни о Викторе Гончаре…

– Да, согласна. О чем говорить, если даже последние пять лет все международные резолюции по Беларуси принимаются без акцента на этой теме. Не хочу лишний раз критиковать наших оппозиционеров, но у меня просто есть вопрос к тем политикам, которые постоянно ездят в Европу и участвуют во всевозможных политических обсуждениях. Как так получилось, что тему пропавших совсем забыли?

Когда жены пропавших участвовали в различных мероприятиях на самом высоком международном уровне, этот вопрос не снимался с повестки дня: он первым стоял! Сейчас важна тема политзаключенных, но, на мой взгляд, забывать о тех, кто был насильственно похищен, тоже ни в коем случае нельзя... Сегодня люди сидят в тюрьмах, а завтра могут вообще исчезнуть.

Я понимаю, что прошло уже 15–16 лет с момента исчезновения Завадского, Захаренко, Гончара и Красовского, но это же не значит, что об этой теме можно забыть. Эти дела все равно надо расследовать! И европейским политикам тоже надо напоминать об этом.

Некоторым, конечно, такое молчание крайне выгодно. Потому что долгие годы тема пропавших была как кость в горле: без решения этого вопроса нельзя было строить мосты с Европой, решать массу других вопросов. А теперь...

Я и с себя вины не снимаю. В какой-то момент просто показалось, что все, что было можно, родственники пропавших сделали. Мы побывали на приеме у президента США Буша, на такой высокий уровень была поднята эта тема, что, казалось, ну куда уже дальше! Дальше – дело политиков и следователей...

– Когда дело приостановлено, по нему ведь все равно проводятся какие-то оперативно-розыскные мероприятия?

– Да, и, если они дают какой-то результат, дело могут в любой момент возобновить. Но, видимо, уже девять лет оперативно-розыскные работы идут впустую. Если их вообще, конечно, проводят...

По моему субъективному мнению, все эти годы власть делала все для того, чтобы спрятать все концы в воду. Я думаю, уже все настолько подчищено, что вряд ли мы вообще кого-то из пропавших найдем... Да и лет столько прошло... Даже спецдокладчик Парламентской ассамблеи Совета Европы, автор нашумевшего доклада «Пропавшие люди Беларуси» Христос Пургуридес, который встречался с Шейманом, Наумовым и другими, был удивлен, что у тех, кого подозревают в причастности к громким исчезновениям, не было какой-то единой, согласованной позиции. И Пургуридес уже тогда говорил: эти люди сделали все для того, чтобы вы никогда не нашли своих родных...

Марина КОКТЫШ.

Из архива

7 июля 2000 года телеоператор, член «Белорусской ассоциации журналистов» Дмитрий Завадский исчез при невыясненных обстоятельствах по дороге в аэропорт Минск-2.

Он родился 28 августа 1972 года. С 1994-го по 1997 год работал оператором в пуле А.Лукашенко. В январе 1997-го перешел на Общественное российское телевидение («ОРТ»).

Весной 1997 года был арестован вместе с журналистом ОРТ Павлом Шереметом и обвинен в незаконном пересечении белорусско-литовской границы во время съемок репортажа и условно осужден на полтора года лишения свободы.

С октября 1999-го по май 2000 года работал в Чечне, где вместе с Павлом Шереметом снимал фильм «Чеченский дневник».

7 июля 2000 года исчез при невыясненных обстоятельствах по дороге в аэропорт Минск-2.

По факту исчезновения Дмитрия было возбуждено уголовное дело по статье «Убийство», однако потом обвинение было переквалифицировано на «Похищение и незаконное лишение человека свободы».

14 марта 2002 г. Минский областной суд признал виновными в похищении Завадского офицеров спецподразделения «Алмаз» ***Валерия Игнатовича*** *и* ***Максима Малика*** *(приговорены к пожизненному заключению), бывшего курсанта Академии МВД* ***Алексея Гуза*** *(осужден на 25 лет лишения свободы), а также гражданина* ***Сергея Савушкина*** *(уже вышел на свободу).*

Согласно обвинению, мотивом преступления стала месть: мол, Завадский публично обвинил Игнатовича в участии в войне на стороне чеченских боевиков. Однако никто из осужденных не признал своей вины ни по одному из эпизодов.

27 ноября 2003 г. суд Фрунзенского района Минска признал пропавшего журналиста умершим. Однако тело Дмитрия Завадского до сих пор не найдено.

Специальный докладчик политкомитета Парламентской ассамблеи Совета Европы Христос Пургуридес, который в 2004 году по итогам визита в Беларусь подготовил отчет «Пропавшие люди в Беларуси», требовал особого уголовного расследования с целью выяснить возможную причастность высоких государственных чиновников к исчезновению Завадского.

СІТУАЦЫЯ

Прадпрымальнікі просяць адтэрміноўкі

РГА "Перспектыва" звярнулася з лістом у Адміністрацыю прэзідэнта з просьбай дазволіць работу будаўнічага і аўтамабільнага рынкаў на сталічным ГЦ "Эскпабел" да 1 лістапада гэтага года.

Нагадаем, кіраўніцтва "Экспабела" мае намер да 1 жніўня ліквідаваць будаўнічы і аўтамабільны рынкі, якія знаходзяцца на тэрыторыі гандлёвага цэнтра. Такое рашэнне аргументуецца тым, што, маўляў, на месцы рынкаў будзе пракладзена дарога. Прадпрымальнікам прапанавалі за свой кошт зрабіць новую гандлёвую пляцоўку за гіпермаркетам Bigzz і пераехаць туды да 15 ліпеня, аднак яны на такія ўмовы не пагадзіліся.

"Лічым, што ва ўмовах крызісу першачарговымі задачамі з'яўляюцца: захаванне працоўных месцаў, выкананне параметраў бюджэту на аснове збору падаткаў, якія гарантуюць прадпрымальнікі, – гаворыцца ў заяве "Перспектывы". – *Мы хочам, каб нас пачулі: пакіньце нас да 1 лістапада 2015 г. на сваіх рабочых месцах".*

Час пакажа, ці пачулі...

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ГУЧНАЯ СПРАВА

У закрытым рэжыме...

Аляксей Нізаў у судзе не хаваў слёз...

Учора ў Мінскім гарадскім судзе пачаўся разгляд крымінальнай справы па выніках трагедыі, што здарылася на мінскай вуліцы Гая 8 лістапада 2014 года. Тады 38-гадовы мінскі бізнесмен нажом параніў сваю жонку і малых дзяцей, а пасля ўчыніў аўтааварыю, у якой загінулі два чалавекі.

Экспертыза потым засведчыла, што абвінавачаны з-за свайго псіхалагічнага стану не разумеў, што робіць.

Сам абвінавачаны ў зале суда адсутнічае.

Дзяржаўны абвінаваўца Наталля Сакалова хадайнічала, каб разгляд гэтай рэзананснай справы адбываўся ў закрытым рэжыме. Паводле яе слоў, абвінавачаны прызнаны не ў стане свядомасці, таму не варта разгалошваць урачэбную тайну. Інтарэсы абвінавачанага прадстаўляе яго бацька. Сам бізнесмен зараз знаходзіцца ў медустанове на лячэнні.

У судзе прысутнічае яго жонка. Прыйшлі на працэс сын загінуўшай сямейнай пары Аляксей Нізаў і ягоныя бабулі.

Аляксей быў супраць закрытага рэжыму судовых пасяджэнняў. Аднак суддзя Сяргей Хрыпач задаволіў хадайніцтва дзяржабвінаваўцы.

"СЛАВЯНСКІ БАЗАР"

Ярмоленка супраць Лучанка

На фестывалі "Славянскі базар" у Віцебску, які распачнецца на гэтым тыдні, па традыцыі, будуць уручацца прэміі Саюзнай дзяржавы ў галіне літаратуры і мастацтва. Хто ж намінанты?

Тры прэміі Саюзнай дзяржавы ў галіне літаратуры і мастацтва былі заснаваны рашэннем Вышэйшага савета Саюза Беларусі і Расіі ў 1999 годзе. Яны прысуджаюцца раз у два гады. Памер адной прэміі складае пяць мільёнаў расійскіх рублёў.

У гэтым годзе намінантамі сталі шэсць работ. У лік намінаваных на прэмію твораў ўваходзяць помнік Найсвяцейшаму Патрыярху Алексію II, усталяваны ў Мінску па праекце калектыву беларускіх аўтараў. Беларускі бок таксама прадстаўлены цыклам патрыятычных песень да 70-годдзя Перамогі, створаным кампазітарам, народным артыстам СССР Ігарам Лучанком, канцэртнай праграмай Нацыянальнага акадэмічнага народнага хору Рэспублікі Беларусь імя Г.І.Цітовіча пад кіраўніцтвам народнага артыста Беларусі Міхаіла Дрынеўскага і альбомам «Дзе каліна квітнела», у склад аўтарскага калектыву якога ўваходзяць вядомыя беларускія аўтары і выканаўцы Анатоль Ярмоленка, Алег Елісеенкаў, Іван Юркін.

Намінанты з расійскага боку наступныя: мастацкі кіраўнік і галоўны дырыжор Дзяржаўнага акадэмічнага вялікага сімфанічнага аркестра імя П.І.Чайкоўскага Уладзімір Федасееў з праектам «Песні ваенных гадоў», а таксама кампазітар, народны артыст Расіі Алег Іваноў, аўтар песень «Алеся», «Завалінка», «Печкі-лавачкі», «Ля крыніцы», «Масква за намі»...

Нагадаем, што першымі ўладальнікамі прэміі сталі акцёр, народны артыст Расійскай Федэрацыі Аляксей Пятрэнка, беларускі драматург, заслужаны дзеяч мастацтваў Рэспублікі Беларусь Аляксей Дудараў і народны пісьменнік Беларусі Іван Шамякін. У наступныя гады лаўрэатамі станавіліся вядомыя дзеячы культуры дзвюх краін. У іх ліку народная артыстка СССР Аляксандра Пахмутава, беларускія мастакі Міхаіл Савіцкі і Леанід Шчамялёў, акцёры Аляксандр Калягін і Расціслаў Янкоўскі, дырыжор, народны артыст Рэспублікі Беларусь Міхаіл Фінберг і іншыя.

ЗАКУЛІССЕ

Колькі можа зарабіць БАТЭ ў Лізе чэмпіёнаў?

За выхад у групавы раўнд Лігі чэмпіёнаў па футболе ў гэтым сезоне барысаўская каманда можа атрымаць амаль на 4 мільёны еўра больш, чым у мінулым.

З сезона-2015/2016 УЕФА значна павысіў сумы прэміяльных клубам, якія ўдзельнічаюць у Лізе чэмпіёнаў. У сувязі з гэтым барысаўскі БАТЭ ў выпадку выхаду ў групавую стадыю можа зарабіць куды больш, чым у мінулым годзе, паведамляе pressball.by.

Мінімум, які чакае барысаўчан пры развітанні з Лігай чэмпіёнаў у 2-м кваліфікацыйным раўндзе, – 550 тысяч еўра. Пры гэтым выхад у групу гарантуе БАТЭ адразу 14 мільёнаў еўра супраць 10,7 мільёна за такое ж дасягненне ў сезоне-2014/2015.

Нагадаем, барысаўская каманда стартуе ў Лізе чэмпіёнаў у 2-м кваліфікацыйным раўндзе 15 ліпеня дамашнім матчам з ірландскім "Дандолкам".

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

РЭГІСТРАТУРА

За клопат – 80 працэнтаў пенсіі

У Мінску адкрылася першая ў сталіцы бальніца сястрынскага догляду.

Для пажылых цяжкахворых людзей, якія самі сябе практычна не могуць абслугоўваць, і іх родных, гэта вельмі добрая навіна. Чатыры з паловай месяцы ў год яны змогуць праводзіць у такой бальніцы. Вядома, не па ўласным жаданні. Каб трапіць у гэтую медыцынскую ўстанову, неабходна накіраванне участковага тэрапеўта. Тэрмін аднаразовай шпіталізацыі не можа перавышаць месяц. Кошт паслугі – 80 працэнтаў пенсіі, незалежна ад яе памеру.

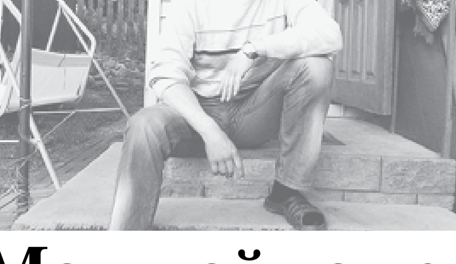
Медыцынская сястра Алена Бараноўская распавяла журналістам, як трапіць у бальніцу, маючы медыцынскае накіраванне:

– Трэба звярнуцца ў цэнтр сацыяльнай абароны – вам выдадуць даведку аб пенсіі. З гэтым дакументам вы складаеце дамову на знаходжанне ў нас. Як толькі аплата праведзена, шпіталізаваць чалавека можна на наступны дзень.

Народная Воля http://www.nv-online.info 7 ЛІПЕНЯ 2015 г.

ЧУЛІ?

Мальцаў на волі

Былы генеральны дырэктар ААТ «Барысаўдрэў» Уладзімір Мальцаў, які быў асуджаны за зрыў мадэрнізацыі, 2 ліпеня вызваліўся па амністыі з магілёўскай папраўчай калоніі агульнага рэжыму №15.

Ён выйшаў з калоніі каля 16.00. Мальцава сустракалі жонка, бацька і брат.

ШЧЫРА

«Цяпер я не буду тым наіўным хлапчуком, які намагаецца зрабіць для людзей, дзяржавы нешта добрае»

На волі Уладзімір Мальцаў даў інтэрв'ю Naviny.by. У асноўным гаворка ішла пра перажытае, хаця і пра будучае таксама. Мальцаў падкрэсліў, што без працы не застанецца, што, калі яшчэ знаходзіўся ў турме, людзі, якія цяпер знаходзяцца за межамі Беларусі, паклікалі да сябе працаваць.

– Уладзімір, лічыцца, што ў якой бы непрыемнай сітуацыі чалавек ні аказаўся, выходзячы з яе, ён набывае для сябе важны жыццёвы вопыт. Дык які ж вопыт набыў Уладзімір Мальцаў да 11 сакавіка 2014 года, да дня свайго затрымання? Вы на «Барысаўдрэве» зрабілі рэзкі ўзлёт: за два гады ад в.а. галоўнага інжынера да генеральнага дырэктара. Што нават знайшло адлюстраванне і ў абвінаваўчым заключэнні, і ў прысудзе ў негатыўным выкладзе: маўляў, «кіраваўся матывамі кар'ерызму».

– Я не рабіў кар'еру, я проста шчыра працаваў. Я ніколі не быў кар'ерыстам і не марыў стаць дырэктарам. Не шукаў цёплыя месцы, не імкнуўся скокнуць вышэй... Я проста люблю працаваць. І лічу, што кожны чалавек на сваім працоўным месцы павінен добрасумленна выконваць сваю работу. Жонка Лена часта казала, што ўбачыць мяне ляжачым гадзіну на канапе не да дабра: альбо захварэў, альбо нешта не так.

Ні адно працоўнае месца, зафіксаванае ў маёй працоўнай кніжцы, я не шукаў. Усе гэтыя месцы мне прапаноўвалі. З самага пачатку.

– А Мальцаў быў гатовы ўзначаліць прадпрыемства?

– Не. Я па набытым вопыце быў і, думаю, заўсёды застануся галоўным інжынерам. Я ведаю абсталяванне, ведаю, як яно павінна працаваць і як яго прымусіць эфектыўна працаваць. Ведаю тэхналогію, здольны паглыбіцца ва ўсе нюансы, асвоіць усе тонкасці. Камерцыйныя пытанні, пытанні закупкі сыравіны, збыту гатовай прадукцыі – гэта не зусім маё. Кожны чалавек павінен займацца сваёй работай, быць прафесіяналам у сваёй сферы.

– Але «лёс» паказаў пальцам, і прыйшлося гэтым займацца, асвойваць новую сцежку. Атрымалася?

– Хто працуе, у таго заўсёды атрымліваецца. Як кажуць, вочы баяцца, а рукі робяць. Праводзіліся штотыднёвыя планёркі (*штабы па мадэрнізацыі дрэваапрацоўкі пад кіраўніцтвам першага намесніка прэм'ер-міністра Уладзіміра Сямашкі.* – **Рэд.**). На іх мне ставіліся канкрэтныя задачы. Штосьці я бачыў сам з таго, што трэба рабіць, нешта даручаў маім намеснікам. Заўсёды ў аснову ставіліся выканаўчасць, добрасумленнасць і якасць выканання даручэнняў. І імкненне зрабіць лепш сёння, не адкладваючы на заўтра. Гэтыя задачы выконваліся. Таму і прападаў на працы да 10–11 гадзін вечара.

– А потым раніцай 11 сакавіка 2014 года гендырэктар аказаўся ў кайданках, і настаў час набываць зусім іншы вопыт. Як гэта было?

– Напярэдадні, вечарам 10 сакавіка, я праводзіў планёрку. Гэта быў першы дзень, калі я выйшаў з бальнічнага. Падчас планёркі мне патэлефанавалі з Следчага камітэта і запрасілі на чарговы допыт у якасці сведкі. Будучы на бальнічным, быў час усё абдумаць. Я зразумеў, што далей не змагу цягнуць гэты воз. Мае неаднаразовыя просьбы вызваліць ад пасады адхіляліся. Ды і дзявяты дэкрэт не дазваляў сысці па ўласным жаданні. Я гатовы быў застацца галоўным інжынерам, начальнікам цэха, кім заўгодна. Таму на планёрцы я сказаў, што праз тыдзень-два... «Барысаўдрэў» якраз атрымліваў новую тэхніку па лесанарыхтоўцы, у тым ліку і МАЗы-лесавозы. Начальніка лесанарыхтоўкі Ігнатовіча я папярэдзіў, каб адну машыну пакінуў для мяне. Паколькі мне не даюць звольніцца, то я вырашыў перавесціся кіроўцам.

Фізічна я ўжо больш не мог цягнуць цяжар у такім аб'ёме, якога ад мяне патрабавалі. Да майго прызначэння на «Барысаўдрэве», калі не памыляюся, было дзевяць намеснікаў генеральнага дырэктара. Калі я прыйшоў – засталося тры. Усю работу цягнуў на сабе. А 11 сакавіка раніцай прыехаў на Фрунзе, 19 (*адрас ўпраўлення Следчага камітэта.* – **Рэд.**). І мне там сказалі: «Мы вас затрымліваем».

– І пачаўся адлік набыцця іншага вопыту…

– Турэмнага вопыту.

– У якога ёсць канкрэтны тэрмін: пятнаццаць месяцаў.

– Без дзевяці сутак шаснаццаць месяцаў.

– Выходзячы з гэтага досведу, не па ўласнай волі набытага, што ён даў Мальцаву?

– На мой погляд, гэта больш школа. Чаму я навучыўся, што з яе вынес? Цяпер я не буду тым наіўным хлапчуком, які намагаецца зрабіць для людзей, дзяржавы нешта добрае. Я буду чалавекам, які стане перш за ўсё надаваць час сям'і, дзецям. Добрасумленнае стаўленне да працы застанецца, па-іншаму не магу, але праца не будзе на першым месцы. Не буду праяўляць імкнення, ініцыятывы, якія былі да ўсяго гэтага...

Топ-10 убыточных ОАО за I квартал 2015 года

Название предприятия	Чистые убытки в млрд рублей
МАЗ	379
Гомсельмаш	289
МТЗ	236
Авиакомпания «Белавия»	133
Светлогорский ЦКК	92
Красносельскстройматериалы	80
Гомельстекло	71
Лидахлебопродукт	64
МПЗ	63
Витязь	55

Топ-10 прибыльных ОАО Беларуси за I квартал 2015 года

Название предприятия	Чистая прибыль в млрд рублей
Беларуськалий	2900
Газпромтрансгаз Беларусь	1641
Мозырский НПЗ	1393
БМЗ	445
Банк развития	401
Пинский комбинат хлебопродуктов	248
Гродно Азот	227
Гомельтранснефть «Дружба»	164
558 Авиационный ремонтный завод	127
Белорусская калийная компания	109

ПРОДОЛЖЕНИЕ ТЕМЫ

Чтобы плохо жить, надо хорошо учиться?

На страницах «Народной Воли» как-то было напечатано письмо студентки БГУ ***Эмилии Кравченко*** *(под псевдонимом) и комментарий экс-проректора БГУ* ***Анатолия Павлова.*** *Подняты актуальные вопросы о положении дел в системе высшего образования страны. Нельзя не согласиться с мнением авторов о том, что отрасль находится в кризисном состоянии. Пользуясь предложением редакции «Народной Воли» развернуть на страницах газеты широкий читательский разговор, хотел бы высказать свою позицию и пройтись по болевым точкам отрасли.*

Студентов много, а толку?

Мировой опыт убедительно свидетельствует о том, что наибольших успехов в общественно-политической, социально-экономической и других сферах добились страны, в которых приоритетом номер один является образование (США, Германия, Япония, Южная Корея). Через систему образования они решают два главных вопроса. Первый: целенаправленно взращивая основное богатство своих стран – интеллектуальный потенциал – и максимально используя его, они обеспечивают инновационное развитие экономики, рост производительности труда и на этой основе повышение жизненного уровня своих граждан. И второй: последовательно развивая основные компоненты гражданского общества, способствуют активному вхождению молодых людей в политическую, культурную, социальную жизнь. В этих странах образование выступает своеобразным локомотивом, обеспечивающим их постоянное развитие и делающим их привлекательными для жизни граждан.

Нельзя утверждать, что у нас не проявляется забота о росте интеллектуального потенциала нации. Осуществляется всеобщее среднее образование, в условиях кризиса сохранена система профессонально-технического и среднего специального образования. По числу студентов на 10 тысяч населения (454) мы входим в пятерку ведущих по этому показателю стран мира. Однако первоочередным приоритетом образование в нашей стране не стало. Основных причин несколько.

Во-первых, у нас низкий престиж интеллектуального труда в системе экономических взаимоотношений. Высокий уровень жизни человека не становится следствием его компетентности и профессионализма. Близко к истине выражение: *"Для того, чтобы плохо жить, надо много и хорошо учиться"*. В результате снижаются внешние стимулы для получения знаний, деградирует высшее образование, падает престиж и экономический смысл диплома вуза. Усугубляет положение дел опасный отрыв системы подготовки кадров от реального спроса на рынке труда.

Во-вторых, в стране отсутствует целенаправленная работа по развитию основных институтов гражданского общества. Более того, властями постоянно осуществляются действия по нарушению декларированных в Основном законе страны демократических норм, подавлению личных и гражданских свобод граждан. Активная гражданская позиция, особенно если она не совпадает с официально принятой, чревата различными ограничениями или даже репрессиями.

В-третьих, сохраняется остаточный принцип финансирования отрасли. Забывается при этом, что дешевое образование не может быть качественным. Власти пытаются заделать финансовые бреши, превращая вузы в "фабрики" по зарабатыванию денег. Около 70% студентов – платники. Их численность, как и стоимость обучения, постоянно растет. Выполнение школами планов оказания платных услуг населению является чуть ли не одним из основных показателей их работы. Повсеместно осуществляется добровольно-принудительный сбор денег с родителей дошкольников и учащихся школ на ремонт, укрепление учебно-материальной базы и множество других целей. Для "удешевления" образования повсеместно используются «внутренние резервы»: снижение сроков обучения в общеобразовательной, средней специальной и высшей школе, увеличение учительской ставки в школах с 18 до 20 часов, учебной нагрузки ППС, «оптимизация» сети учебных заведений, объединение учреждений, закрытие профилей обучения и т.д. Однако все это не может существенно улучшить финансовое положение отрасли. В такой ситуации система образования, производящая интеллектуальный продукт, никак не может занять ведущее положение в обществе.

Указанные обстоятельства порождают крайне негативное для страны явление – «утечку мозгов». Многие представители как интеллектуальной элиты, так и рабочие высокой квалификации находят работу за рубежом, где их труд оплачивается достойно. Сотни молодых людей белорусским вузам предпочитают обучение главным образом в учебных заведениях западных стран. Попытки властей решить проблему нехватки трудовых ресурсов не экономическими, а методами принуждения (обязательное распределение выпускников, отработка ими определенного срока, контрактная система, борьба с «тунеядцами» и т.д.) не могут привести к успеху. Велика и внутренняя «утечка мозгов», когда квалифицированные специалисты переходят на работу в отрасли, не требующие специальной подготовки.

Что делать?

Во-первых, следует довести финансирование отрасли из государственного бюджета до уровня развитых стран. А это не менее 10% ВВП (у нас – около 6%). В связи с этим приведу интересный исторический факт. В США, проигравших на начальном этапе космическую гонку, для выяснения причин этого была создана специальная комиссия, которую возглавил первый астронавт США Джон Гленн. Выводы комиссии: основная причина отставания – лучшее состояние образования в СССР, чем в США. Была разработана специальная программа развития и на ее реализацию запрошено у Конгресса 257 млрд долларов. Конгресс не согласился и... выделил на 6 млрд больше. Наши же депутаты, принимая Кодекс об образовании, исключили положения о финансировании системы образования в пределах не менее 10% ВВП и минимальных нормативах оплаты труда педагогов и ППС, которые были зафиксированы в ранее действовавшем Законе об образовании.

Где взять деньги на финансирование образования? Вариантов много. Прежде всего следует изменить принципы формирования государственного бюджета. Сегодня при распределении финансов явное предпочтение отдается силовым структурам. К примеру, в нашей стране на 100 тысяч населения приходится 1442 сотрудника МВД. В Польше – 264, в США – 233, в Швеции – 195. В СССР было 214. Среднемировой показатель – 300. По количеству людей в погонах мы, судя по всему, впереди планеты всей. Их содержание, техническое обеспечение, постоянные крупномасштабные и локальные учения поглощают огромные финансовые и материально-технические ресурсы. Мировая практика убедительно свидетельствует, что независимость и благополучие граждан относительно небольших по территории и численности населения стран определяется не количеством ракет, танков, самолетов, людей в погонах, а уровнем государственного управления, эффективностью использования интеллектуального потенциала нации.

Значительная экономия бюджетных средств и перераспределение их в пользу социальной сферы могут быть осуществлены за счет оптимизации громоздкого аппарата государственного управления, и прежде всего – уменьшения численности работников всевозможных контролирующих, надзорных, идеологических служб.

Высшие должностные лица государства совершенно справедливо призывают граждан "жить по средствам". Однако сама власть не является примером рачительного отношения к расходованию государственных ресурсов. Строятся помпезные здания, государственные резиденции, проводятся "дожинки", "базары", парады, президентские турниры и т.д. Сметы расходов на эти цели общественности недоступны.

Не хочу учиться, а хочу жениться!

Как правило, оценка результатов работы образовательной сферы сводится к одному, хотя и важному, параметру: *качество знаний* выпускников общеобразовательных учебных заведений и *уровень подготовки* специалистов высшими и средними специальными учебными заведениями. Однако такая оценка не единственная и далеко не полная. Совет Европы в своих декларациях о целях образования вообще не упомнает этот параметр. Для них важно другое – чтобы выпускник школы ощущал себя полноценным членом гражданского общества. Задача школы триедина: готовить гражданина, семьянина и профессионала. Исходя из этого, и следовало бы оценивать работу образовательной сферы в целом и каждого конкретного учреждения в частности. Специалисты предлагают до 70 параметров мониторинга. Это сложно, это трудно. Но если мы хотим получить объективную картину, это надо делать. Каждый может вспомнить десятки примеров, когда конкретный знакомый, не показывавший в школе высокого уровня знаний, в жизни проявляет активную гражданскую позицию, стал примерным семьянином и отличным специалистом.

Практически все заинтересованные лица, основываясь главным образом на результатах централизованного тестирования и уровне подготовки выпускников вузов, едины в том, что у нас большинство обучающихся не получает полноценного образования. Оно некачественное.

В чем причина безусловно низкого уровня знаний большинства выпускников нашей общеобразовательной школы, профессионально-технических, средних специальных и высших учебных заведений?

Содержание образования. Наши школьники и студенты изучают множество второстепенного материала, информационной макулатуры, тратя на это огромное количество времени и сил. Среднестатистический ученик (по способностям, прилежанию, состоянию здоровья) не в состоянии на достаточно хорошем уровне освоить такой огромный объем информации. Не зря в шутку про школу говорят так: мол, там детей учат *«нужному и ненужному вперемешку, всячески мешая им отличать одно от другого»*.

Учебники. Знакомый, по образованию математик, то ли в шутку то ли всерьез говорит, что действующие учебники по математике написаны по заданию ЦРУ или Моссада. И не только по математике. Многие учебники написаны излишне научным языком, без учета возрастных особенностей учащихся. Необходима экспертиза учебников, их апробация и только после этого использование в массовой школе.

Организация учебного процесса. На мой взгляд, следует восстановить 12-летнюю общеобразовательную школу и обеспечить полный переход высшей школы на двухуровневую систему обучения. Действующие учебные планы и программы не вмещаются в 11-летний срок обучения. Необходимо значительно увеличить их вариативность. Предусмотреть возможность значительного сокращения количества изучаемых учебных дисциплин, особенно в старших классах (не более 6–10 вместо нынешних 17). Обучение на старшей ступени должно быть профильным. У ученика должна быть возможность выбрать предметы и глубину их изучения. Отсутствие такой возможности является одним из основных недостатков нашей школы. Великий швейцарский педагог Иоган Генрих Песталоцци утверждал, что *«надо найти у ребенка талант и развивать его. А когда всех учат всему – это бессмысленное дело»*. Перегрузка школьников учебными занятиями ведет к психоэмоциональным перегрузкам, конфликтным ситуациям, ухудшению здоровья. В последние 15–20 лет наша школа, экономя финансовые ресурсы, сделала в этом плане значительный шаг назад. Не на словах, а на деле в школе должна быть пятидневка. Ретивые чиновники стремятся в школе сделать субботу рабочей, а в воскресенье ученику надо готовить домашние задания на понедельник. Два выходных должны использоваться для занятий в кружках по интересам, проведения спортивных и семейных праздников, самостоятельной работы и полноценного отдыха детей.

Система управления. Многие недостатки в работе образовательной сферы являются следствием низкого уровня управления. В системе общего среднего образования следует перейти к государственно-общественной системе управления, привлекая к решению многочисленных проблем педагогов, родителей, учащихся, общественность. Хотя такое положение прописано в Кодексе об образовании, на практике в большинстве учреждений этого нет. Более того, все в большей степени проявляется авторитарный стиль управления. Морально-нравственный климат во многих педагогических коллективах оставляет желать лучшего.

Высокие морально-нравственные и профессиональные качества должны быть определяющими критериями при подборе кадров всех звеньев. Известный классик, которого немодно ныне цитировать, в письме к Н.Бухарину и Г.Зиновьеву писал: *«Если будете гнать всех не особенно послушных, но умных людей и оставите у себя лишь послушных дураков, то партию загубите наверняка»*. Не будем ставить под сомнение умственные способности нынешних назначенцев, но то, что послушание и личная преданность кандидатов своему работодателю являются определяющими, очевидно.

Педагогические кадры. Низкий уровень оплаты труда работников образования, выполнение ими несвойственных функций, бумаготворчество закономерно привели к снижению престижа педагогических профессий, ухудшению качественного состава кадров и уровня педагогического труда. Менее 15% работников в образовательной сфере – мужчины. Не срабатывает в должной мере и система морального поощрения педагогических кадров. Указом Президиума ВС БССР от 04.06.1940 было установлено почетное звание «Заслужаны настаўнік Беларускай ССР". В 1966 году этого звания удостоены 333 педагога, в 1967-м – 216, в 1968-м – 511. В последние 20 лет случаи присвоения аналогичного звания единичны.

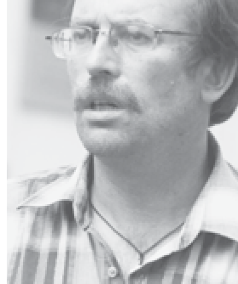
Практически разрушена успешно функционирующая ранее система повышения квалификации педагогических кадров через областные институты развития образования. Аккредитация учебных заведений проводится формально. Внутришкольный контроль сведен к минимуму. Все это не могло не сказаться на результатах учебно-воспитательного процесса.

Понимаю, что мои выводы отнюдь не бесспорны. И вышеописанным не исчерпывается перечень проблем нашей образовательной системы. Необходимо широкое обсуждение, системный анализ положения дел и реальные практические шаги по выходу из кризиса.

Николай КОВШ, кандидат педагогических наук.

Брест.

АСОБЫ

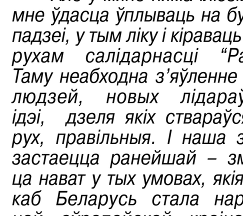
Сіўчык вяртаецца

Лідар руху салідарнасці "Разам" **Вячаслаў Сіўчык** збіраецца вярнуцца ў Беларусь пасля 5-гадовай палітычнай эміграцыі ва Украіну і мае намер узяць актыўны ўдзел у прэзідэнцкай выбарчай кампаніі ў камандзе Міколы Статкевіча.

"Але ў мяне няма ілюзій, што мне ўдасца ўплываць на будучыя падзеі, у тым ліку і кіраваць самім рухам салідарнасці "Разам". Таму неабходна з'яўленне новых людзей, новых лідараў, бо ідэі, дзеля якіх ствараўся наш рух, правільныя. І наша задача застаецца ранейшай – змагацца нават у тых умовах, якія ёсць, каб Беларусь стала нармальнай еўрапейскай краінай", – патлумачыў Вячаслаў Сіўчык.

Нагадаем: у эміграцыю палітык з'ехаў адразу пасля прэзідэнцкіх выбараў 2010 года.

ДЫЯГНАЗ

7 гадоў калоніі за ліпавыя бальнічныя

Нядаўна ў Гродзенскай вобласці быў вынесены строгі прысуд. Урача Ваўкавыскай райбальніцы асудзілі на 7 гадоў пазбаўлення волі ў папраўчай калоніі ўзмоцненага рэжыму за хабарніцтва. Як вынікае з матэрыялаў справы, загадчык аднаго з аддзяленняў на працягу больш як двух гадоў атрымліваў хабар за выраб і выдачу лісткоў аб часовай непрацаздольнасці. Устаноўлена 59 фактаў супрацьпраўнай дзейнасці, агульная сума атрыманых ім узнагароджанняў склала 49 млн рублёў.

Начальнік аддзела па барацьбе з карупцыяй і арганізаванай злачыннасцю Гродзенскай абласной пракуратуры Уладзімір Сідо расказаў журналістам, што гэта далёка не адзіны факт супрацьпраўнай дзейнасці медработнікаў. У цяперашні час збіраецца доказная база ў дачыненні да кіраўніка адной з клінік вобласці, які падазраецца ў злоўжыванні службовымі паўнамоцтвамі пры размеркаванні матэрыяльных сродкаў. Кіраўнік неабгрунтавана ўжываў практыку двайнога і трайнога прэміравання асобных супрацоўнікаў. Штомесячныя прэміяльныя асобным работнікам складалі да 710% ад акладу. Усяго неабгрунтавана выплачана больш 1,8 млрд рублёў.

У канцы чэрвеня крымінальная справа па фактах выдачы фіктыўных даведак аб непрацаздольнасці была ўзбуджана ў дачыненні да яшчэ аднаго кіраўніка медустановы Гродна.

Усяго, паводле інфармацыі УБЭП УУС Гродзенскага аблвыканкама, у сферы аховы здароўя вобласці за студзень–май бягучага года здзейснена 54 злачынствы (у іх здзяйсненні падазраюцца чатыры службовыя асобы медустаноў). Гэта атрыманне хабараў (42 справы), падробкі афіцыйных дакументаў (10), дача хабару (1) і крадзеж (1) .

Трэба адзначыць, што прысудамі ў адносінах да медыкаў сёння нікога не здзівіш. Ніякім чынам не апраўдваючы карупцыю, паборы і хабарніцтва, тым не менш хацелася б адзначыць, што часам прысуды ў дачыненні да медыкаў прыводзяць у стан шоку. 7 гадоў калоніі за 49 мільёнаў хабару. У нашай краіне да забойцаў пры пэўным збегу абставін ставяцца больш памяркоўна. У лютым гэтага года ўся краіна здрыганулася ад падрабязнасцяў забойства 18-гадовай Юліі Саламацінай. Маці забойцы, якая дапамагала яму расчляняць і схаваць труп, суд вынес пакаранне: два гады калоніі.

Ігар ЗАЛЕСКІ.

ГУЧНАЯ СПРАВА

Закупленае абсталяванне пяць гадоў бяздзейнічае

На экс-дырэктара «Віцязя» завялі крымінальную справу за «адкаты». Яго абвінавачваюць у нанясенні прадпрыемству шкоды на суму больш як 2 мільярды рублёў.

Падставай для крымінальнага пераследу сталі вынікі праверкі выканання заканадаўства па мадэрнізацыі вытворчасці, закупцы абсталявання, рэалізацыі інвестыцыйных праектаў. Як выявілася, дырэктар заключыў кантракт з кітайскай фірмай на пастаўку абсталявання для вырабу тратуарнай пліткі і дамову з «Беларусбанкам» на атрыманне крэдыту. Але ў бізнес-плане не былі вызначаны крыніцы фінансавання, не быў распрацаваны і прагноз фінансава-гаспадарчай дзейнасці. Да таго ж бізнес-план не ўзгаднілі з уласнікам маёмасці – на той момант Міністэрствам прамысловасці.

Абсталяванне паступіла на прадпрыемства ў 2009–2010 гадах, але яно дагэтуль стаіць разабранае і не выкарыстоўваецца. Для яго ўсталявання няма ўмоў. Такім чынам, лічаць у пракуратуры Віцебскай вобласці, былы дырэктар выйшаў за межы сваіх правоў і паўнамоцтваў і нанёс прадпрыемству вялікую матэрыяльную шкоду.

ВІНШУЮ!

Дзякуй за праўду!

Паважаны Іосіф Паўлавіч Сярэдзіч, паважаныя супрацоўнікі «Народнай Волі»! Прыміце ад мяне віншаванне з 20-гадовым юбілеем.

Я з вамі амаль з першага нумара – спачатку купляла ў кіёску, затым пачала падпісвацца на газету. Можна лічыць, што ўсе дваццаць год з вамі крочу ў нагу! Дзякуй вялікі за ваш грамадзянскі подзвіг, за вашу праўду, якую вы даносіце да беларусаў з нумара ў нумар. Вы – глыток чыстай вадзіцы, павеў свежага ветрыку, сонечны праменьчык у сутонні беларускай рэчаіснасці. Здароўя вам усім, асабістага шчасця і плёну ў штодзённай працы!

З павагай –
Марыя Пятроўна ЛАЗАВІК, педагог-ветэран з вёскі Падлессе Жабінкаўскага раёна Брэсцкай вобласці.

ФОТАФАКТ

Вось гэта ўлоў!

Сома даўжынёй 195 см і вагой 50 кг вылавілі ў Прыпяці рыбакі.

ЗАЧАПІЛА!

Чаму пра Агінскага па-руску?

На святы са сваякамі з Кіева гулялі ў цэнтры Мінска. Побач з Кафедральным саборам Святога Духу і плошчай Свабоды заўважыла новую гарадскую скульптуру – лаўку Агінскага. Цудоўна выкананая, стылізаваная пад герб роду Агінскіх, на якім Святы Георгій на белым кані забівае чорнага цмока, яна, мне падаецца, добра ўпісалася ў гарадскі пейзаж. Але чамусьці подпіс унізе герба зроблены на рускай мове – "Выдающемуся сыну Отечества Огинскому Михаилу Клеофасу". Ну няўжо па-беларуску «Выбітнаму сыну Айчыны – Агінскаму Міхаілу Клеафасу» гучала б горш? Дый справа нават не ў тым, як гучыць. Агінскі – аўтар славутага паланэза "Развітанне з Радзімай", граф, у якога за ўдзел у паўстанні 1794 года расійскія ўлады канфіскавалі ўсе маёнткі. Хтосьці можа запярэчыць: Агінскі прысягаў на вернасць расійскай імператрыцы Кацярыне II, імператару Аляксандру I. Усё так, усё правільна, хаця на гэта былі ў яго поўныя падставы, толькі так ён мог вярнуцца на радзіму. Нельга не пагадзіцца, што імя Агінскага асацыіруецца выключна з беларускай культурай. Таму асабіста мне было агідна і прыкра за подпіс па-руску.

Лідзія ХМЯЛЕЎСКАЯ.
Мінск.

КАЛОНКА АЛЕСЯ НЯЎВЕСА

Крычу на цэлы свет, што я – не дармаед!

Згодна з прэзідэнцкім указам, датычным дармаедства, тыя беларусы, якія не ўваходзяць у творчыя саюзы (пісьменнікаў, мастакоў, кампазітараў і г.д.), аднак займаюцца творчасцю, павінны будуць пацвердзіць свой статус перад спецыяльнай камісіяй пры Міністэрстве культуры.

Хіба ж дагэтуль хтосьці ведаў
Або здагадваўся ўсе
Аб тым, што ўказ пра дармаедаў
Такую буру прынясе?
Насмешак чулася нямала,
Адчуўся сатырычны ўздым...
Аднак жа не да смеху стала
Камусь з насмешнікаў затым.
Узнік ажыятаж шалёны,
У скрусе дармаедаў рады,
Бо трэба адшукаць мільёны,
Калі не хочаш працаваць.
Адзін даверыўся лапаце,
Другі схапіўся за сахор...
І можна толькі ўжо па блаце
Цягаць мяшкі ці месці двор.
Прастацкая любая праца,
Хоць і рублёў не надта шмат.
Калі на ўсіх нас не набрацца
Кухваек, мётлаў і лапат,
З'явілася другая ніша –
Тварыць узяўся наш народ.
Хто бышцам бы раманы піша,
Хто ў песнях разяўляе рот.
Здавалася б, яны без працы...
Выказвалі пачалі імпэт:
"Той, хто саюза член (і толькі!), –
Сцвярджае ўказ, – той і паэт".
Аднак няма дакументаў сталі:
– Мы хоць не "члены",
ды творцы!
І прэзідэнт на гэтай хвалі
Папраўку ўнёс напрыканцы:
"Калі і праўда з іх каторы
Пісьменнік-талент незямны,
Няхай свае прад'явіць творы
Накшталт "Паднятай цаліны";
Няхай пакажуць нам карціны
Усе не "члены"-мастакі.
Магчыма, сярод іх адзіны
І знойдзецца Ван Гог які;
Спяваць ці танцаваць умее
І гледачоў збярэ мільён?
Няхай паскача, як Майсееў,
Ці праспявае, як Кабзон".
Камісію стварылі з мэтраў
Мастацтва, сцэны і кіно.
А хто ў літаратуры петрыў,
Бо сам папісвае даўно.
Творцы пасунуліся цугам,
Каб здаць камісіі іспыт.
Чарга – нібыта ў дзеда пуга,
І шчыльная, як маналіт.
Было персон дзівосных многа...
Ад дзецюка – эскізаў стос.
– Паверце, я – мастак ад Бога
І нават лепшы за Ван Гога!
Зірніце, што я вам прынёс...
Хоць не сказаць, што глянуць люба,
Аднак і не зусім мазня.
Калі распіша сцены клуба,
Запляшыць трэскі старшыня.
Ад таўстазадае кабеты
Адбіцца не маглі ніяк:
Спявала брудныя куплеты
І адскакала кракавяк.
Ей даць дабро не захацелі –
Частушкі-танцы неўспадоб,
Хаця, магчыма, на вяселлі
Цаны кабеце не было б.
Сваю, як кажуць, пісаніну
Прынёс для мэтраў хлопец-зух.
На гладкі стол, ябы цагліну,
Ён плюхнуў рукапіс-"тросбук".
– Я над раманам год карпею! –
Сказаў пыхліва маладзён. –
Стварыў такую эпапею!
Не горшую, чым "Ціхі Дон".
"Не ў жыту" ім чытаць раманы,
Тым больш агромністы такі.
Дадаткам тэкст не друкаваны,
А перапісаны рукі.
Люд гарадскі і люд вясковы
Паказваў таленты...
На жаль,
Ад мэтраў чуў суровыя словы
Пра творцы даль:
– Такое "творчасці" – ад пуза,
Яна – труха, лушпінне, тлен.
Ты – дармаед!
А член саюза –
І ў Афрыцы, як кажуць, член!

* * *

І я таксама год не першы
Нясу сатыры цяжкі груз,
Стругаю фельетоны-вершы,
Але ў пісьменніцкі саюз
Не прагну я ўступіць ні трошкі,
Хоць іх цяпер адразу два:
Адзін уладзе "мые ножкі",
Быццё другога – не "халва".
З таго, лічу, нямнога толку,
Што аж з савецкае пары
Збіваюцца творцы ў суполку.
Пісьменнікі – не скот, сябры!
Пастух пісьменнікам не трэба,
Карысці ад яго – ані,
Бо існы твор дыктуе Неба,
Калі адзін, у цішыні...
Мне хтось на гэта скажа следам:
"Дурны ты, братка, як бязмен:
Цябе ж прызнаюць дармаедам,
Калі ў саюзе ты не член!"
Аднак жа я абвергну гэта,
І сведкі змогуць памагчы:
Што я не дармаед адпеты,
Пацвердзяць і сябры газеты –
"Народнай Волі" чытачы.

ПАЗІЦЫЯ

Не балбатаць, а дзейнічаць!

Неяк у інтэрнэце трапіла на вочы заява Рады Усебеларускага кангрэса за незалежнасць. Шчыра скажу, я не ведаю, што гэта за структура, калі і кім яна ствaралася. Мяне здзівіў у заяве такі сказ: "Не наладжаны дыялог паміж рознымі структурамі грамадства: уладай, грамадзянскай супольнасцю і палітычнымі партыямі".

І тут я ўзгадаў пераднавагоднюю прэс-канферэнцыю Аляксандра Лукашэнкі. На прапанову галоўнага рэдактара "Народнай Волі" Іосіфа Сярэдзіча наладзіць такі дыялог, правесці агульнанацыянальны "круглы стол" ён адказаў: я не супраць, арганізоўвайце, прышлю дзяржсакратара Савета бяспекі... І што атрымалася? У некалькіх нумарах "Народнай Волі" з'явіліся абвесткі наконт таго, што прадстаўнікі партый, грамадскіх арганізацый, рухаў, працоўных калектываў, творчых саюзаў, прафсаюзаў маюць магчымасць заявіць аб намеры ўзяць удзел у агульнанацыянальным дыялогу. Але, на жаль, амаль ніхто не адгукнуўся. Я чытаў рэдакцыйны артыкул "Мову адняло?" і ледзь не плакаў. Выходзіць, балбатуноў у нас хапае, а вось калі даходзіць да канкрэтнай справы – амаль усе ў кусты.

Вось і нейкая Рада Усебеларускага кангрэса як быццам за дыялог паміж уладай, грамадзянскай супольнасцю і палітычнымі партыямі, а чаму яна не выкарыстала магчымасць сесці за "круглы стол"?

Правільна напісала "Народная Воля": балбатаць – не мяхі цягаць. Хочам перамен, хочам знайсці паразуменне ў нашым агульным доме – ад пустых слоў пераходзім да канкрэтных спраў. Так, як некалі дзейнічала тая ж "Салідарнасць" у Польшчы. Не адразу, але менавіта яна прымусіла ўлады сесці за "круглы стол" і падпісаць лёсавызначальныя дакументы. З таго часу наша суседка пайшла па цывілізаваным шляху і цяпер палякі жывуць значна лепш, чым мы, беларусы.

Сяргей ЛІНКЕВІЧ.
Магілёў.

МНЕНИЕ

Отвергая, предлагай...

Дискуссия по поводу президентских выборов в Беларуси в последние дни вновь обострилась. Сколько уже сказано по поводу участия или неучастия в них! Понимаю, что вызову шквал критики со стороны приверженцев бойкота, кто-то назовет меня агентом КГБ, но высказать свою позицию считаю необходимым.

Итак по порядку. Я не питаю иллюзий, что нынешняя власть проведет честные выборы, которые не оставят никаких вопросов у оппозиции и народа. Все знают: справедливых выборов у нас нет. Более того, большинство граждан сегодня открыто или завуалированно высказывают свое недовольство ситуацией в стране, особенно экономической. Тем не менее в народе очень популярен тезис «А кто, если не он?». То, что обычные граждане не знают альтернативы нынешней власти, очевидный факт. Популярность оппозиции находится на крайне низком уровне. Для большинства белорусов это некие мифические «бэнээфовцы». И о каких-то там коалициях, интригах и других телодвижениях демократических сил большинству попросту не известно. Отсутствие доступа оппозиции к СМИ, репрессии, запреты на массовые акции, пикеты и другие карательные меры власти сделали свое дело. Критиков оппозиции сейчас больше, чем самой оппозиции. Но критиковать – это не самому действовать. Позиция бойкота в нынешнем виде – это просто «ничегонеделание». Предлагая бойкот, необходимо его организовать массово. Тогда и эффект от него будет. А то, что сейчас мы видим, – это одни заявления, декларации, рассуждения, а не руководство к действию и реальным шагам. Я сторонник девиза «Отвергая, предлагай!».

Что же я предлагаю?

Избирательная кампания – это на сегодняшний момент едва ли не единственная возможность для оппозиционных партий и движений открыто, публично и с минимальными рисками вести работу по донесению своей альтернативной позиции, своих программ. Ведь большинство белорусов точно знает, против кого хотели бы голосовать, но не знает, кому говорить «Да!». Идти в народ – лучший способ донести свою позицию. Это первое.

Второе. Уже на этапе сбора подписей каждый сторонник перемен может поставить подпись за всех оппозиционных кандидатов, тем самым фактически отдав свой голос против Лукашенко. Это и будет массовым и законным ответом белорусов на существующую действительность. И чем больше таких подписей будет – 200 тысяч, полмиллиона, миллион, тем сложнее потом сфальсифицировать результаты выборов. Также это будет весомым аргументом для тех же Европы и США, на которых так рассчитывают некоторые политические силы. Мировой общественности надо действительно показать, что белорусы устали и готовы строить новую Беларусь и все возможные фальсификации делают режим Лукашенко нелегитимным.

Никто нам не поможет – ни Европа, ни США, ни тем более Россия, только мы сами, граждане Беларуси, способны изменить свою жизнь! Споры, нытье и рассуждения ни к чему не привели. Пора проснуться!

Алесь ЦЫБУЛЬСКИЙ, предприниматель.

ТАК ДУМАЮ!

Разумных людзей хапае!

На 11 кастрычніка 2015 года ў Беларусі прызначаны чарговыя прэзідэнцкія выбары. Што маем па факце, зыходзячы з вопыту ўсіх папярэдніх кампаній пачынаючы з 2001 года?

1.Шанцы прадстаўнікоў апазіцыі трапіць у выбарчыя камісіі ўсіх узроўняў, якія з'яўляюцца самай важнай часткай выбарчай працэдуры, на мой погляд, практычна роўныя нулю.

2.Шырокага доступу альтэрнатыўных кандыдатаў і іх даверaных асоб на тэлебачанне і на старонкі буйных дзяржаўных друкаваных СМІ няма і не прадбачыцца. Усе незалежныя выданні ў любы момант могуць быць закрыты, а інтэрнэт-сайты заблакіраваны.

3.Магчымасць правесці паўнавартасную агітацыйную кампанію ўвогуле адсутнічае як такая. Арганізаваць масавыя мітынгі, пікеты, сустрэчы з людзьмі на вуліцах апрыёры немагчыма.

4.Пракантраляваць падлік галасоў пасля закрыцця ўчасткаў незалежныя назіральнікі не змогуць. Асабліва настойлівыя будуць ці проста выдалены, ці нейтралізаваны супрацоўнікамі МУС.

5.КДБ, міліцыя (АМАП, спецназ), Следчы камітэт і іншыя сілавыя структуры цалкам падкантрольны прэзідэнцкай адміністрацыі і гатовы выканаць любы загад па першай жа адмашцы, нават калі ён пярэчыць Канстытуцыі і Закону. Штрафы, затрыманні, арышты і пасадкі – гэта ўжо адпрацаваная схема.

На падвышэнне "градусу" працуюць і "канапныя" крытыкі са сваімі фразамі пра "адсутнасць альтэрнатывы", "імпатэнцыю апазіцыі", "заходнія гранты", "дэстабілізацыю становішча" і, канечне ж, пра "крывавы Майдан" у цэнтры Мінска, якія ўжо нагналі аскому. Пры гэтым яны ж клянуць уладу на чым свет стаіць і жадаюць, каб адбыліся змены.

А дзе вы былі, спадары-плакальшчыкі, апошнія 20 год? Сядзелі па кухнях і інтэрнэт-форумах, удзельнічаючы ў віртуальных войнах? Пакажыце прыклад, ЯК трэба! Не можаце? Тады няма чаго пераліваць з пустога ў парожняе. Майце хоць нейкую павагу да людзей, якія рызыкуюць вучобай, працай, кар'ерай, здароўем, а часам і жыццём дзеля сваёй краіны. Менавіта дзякуючы ім мы яшчэ не ператварыліся ва Узбекістан з усімі магчымымі наступствамі.

А наконт канкрэтных кандыдатаў... Разумных, паважаных, адукаваных, з вопытам працы на адказных кіраўнічых пасадах людзей хапае. Але якія ў іх могуць быць шанцы пры жорсткай дыктатуры? У Іспаніі часоў Франка і Чылі падчас праўлення Піначэта таксама як быццам не было "альтэрнатывы". Але, як толькі яны сышлі, як толькі запрацавала нармальная палітычная сістэма, усё стала на свае месцы.

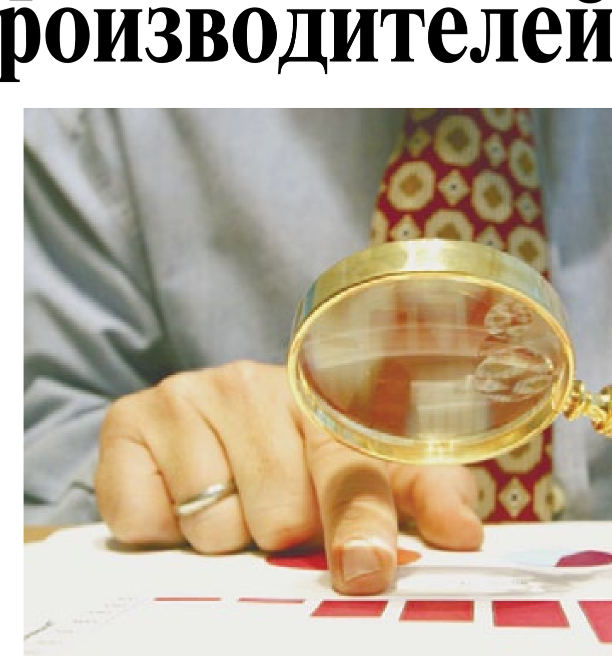
Таму трэба рабіць усё магчымае – збіраць подпісы, вылучацца ў склад выбарчых камісій ад апазіцыйных партый, удзельнічаць у назіранні, сустракацца і размаўляць з людзьмі, уздымаць пытанне вызвалення палітычных вязняў... Галоўная і цалкам выразальная задача для ўсіх актыўных і неабыякавых грамадзян – дамагчыся непрызнання так званых выбараў цывілізаваным светам, перш за ўсё, Еўрапейскім Саюзам і ЗША. А вось пра рэальную перамогу патэнцыяльнага альтэрнатыўнага кандыдата можна будзе казаць толькі тады, калі большасць жыхароў Беларусі зразумее сваю адказнасць за лёс сваіх дзяцей і будучыню краіны.

Бо апазіцыя – гэта толькі інструмент для выяўлення і адстойвання грамадзянамі сваёй палітычнай волі перад уладай. Пакуль беларусы не ўсвядомяць, што змены залежаць ад іх асабістай актыўнасці і гатоўнасці на рашучыя дзеянні дзеля абароны сваіх эканамічных, сацыяльных і палітычных правоў, ніякага станоўчага выніку проста не можа быць.

З павагай –
Дзяніс РАБЯНОК, актывіст Аб'яднанай грамадзянскай партыі.
г.Калінкавічы.

НАБОЛЕЛО!

Как вынуждают закрываться частных производителей...

Добрый день, уважаемая редакция! Хочу поделиться своими наблюдениями об условиях работы так называемых малых и средних предприятий в нашей стране. Благо есть 17-летний опыт работы.

Сначала о нашем предприятии «Смак». Мы – единственное выжившее в нашей прекрасной стране частное макаронное производство со 100%-ным иностранным капиталом в уставном фонде. Учредитель – иностранное физическое лицо. Оказался он в Беларуси по разным, в том числе и личным, причинам и, как говорится, застрял. На предприятии работает 60 человек. Но речь не об этом.

В начале нашей деятельности мы, как и все, сталкивались с кучей проверок, тем более, что работаем в пищевой отрасли. Число проверок доходило до 25 за год. Нам казалось, что эти проверки не помогают, а мешают работать, отнимают массу времени. Но теперь стало понятно: тогда все было не так безнадежно, как сейчас. Объясню, что я имею в виду.

В конце 1990-х, да и 8–10 лет назад, проверку проводили специалисты разного уровня, но в основном это были хорошо знающие свое дело и предмет проверки люди. С ними можно было разговаривать и аргументированно отстаивать свою позицию. Даже если мы не находили взаимопонимания, у нас была надежда на суд. И выигрывали суды и даже взыскивали из бюджета пеню за незаконное списание проверяющим органом средств со счета.

Сейчас – катастрофа. Проверки проводят неподготовленные, не знающие сути предмета специалисты. Судить об этом можно даже по вопросам, которые ставят проверяющие. Налоги проверяет, например, Департамент финансовых расследований. Но, как я убедилась, многие сотрудники департамента понятия не имеют о налоговом законодательстве и даже не собираются вникать в него... Они, можно сказать, милиционеры, а не бухгалтеры. Выучили указ Президента №488, и то только в части наказаний, и пишут акты под копирку. Откровенно говорят: «Зачем нам вникать? Мы напишем акт – это наша работа, а судиться с нами бесполезно. Суд будет на нашей стороне». Я это пишу не голословно. У меня лично была такая беседа с проверяющим из ДФР по Витебской области. И вот 29 июня в Витебском экономическом суде (судья Васильева) состоялось заседание по нашему заявлению об отмене решения по акту проверки ДФР. У суда вообще не было к нам никаких вопросов, ну хотя бы для отвода глаз спросили бы о чем-то по предмету спора. Нет! За полчаса было принято решение! Понятно, в чью пользу. Хотя мы знаем, что все у нас сделано по закону, все проверено аудитором, учтены все нюансы.

Что происходит сегодня в стране? Бюджету нужны деньги. Какую бы ахинею (простите за такое слово) ни написали в своем документе государственные проверяющие, они всегда правы. Суд на их стороне: есть решение о взыскании – будет найдено «законное» основание для исполнения этого решения.

От безысходности просто опускаются руки. Сейчас очень сложно работать – тотальные неплатежи за отгруженную продукцию, даже «Евроторг» не рассчитывается, а нужно вовремя выплатить зарплату работникам, перечислить налоги т.д. и т.п. Налоговая арестовывает все счета в день выплаты налогов, если не дай бог у вас не оказалось полной суммы налоговых платежей на счете... А тут еще проверяющие...

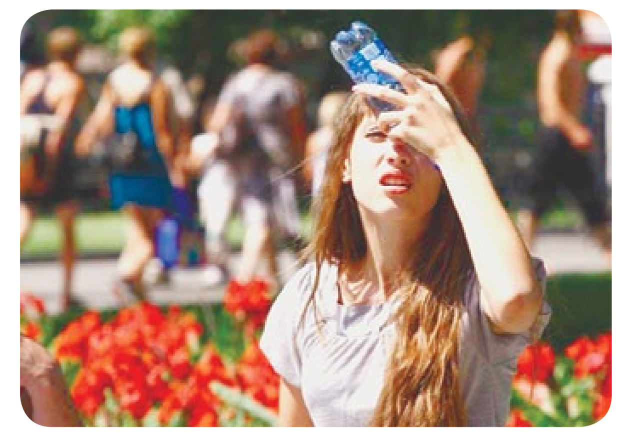
Честно скажу: не знаю, как работать дальше в таких условиях. Наверное, последнему частному предприятию по производству макарон придется закрываться. Пишу это с болью в сердце, так как сама делала учредительные документы еще в 1997 году. 17 лет отдано любимому делу. Но просвета не видно.

С уважением –
Елена РИЗО.

ВАС ЦІКАВІЦЬ...

Як перажыць спёку?

Міністэрства па надзвычайных сітуацыях дае свае рэкамендацыі.

Старайцеся ўжываць як мага больш вадкасці. Гарачае надвор'е небяспечна для чалавека цеплавым пераграваннем і можа прывесці да абязводжвання арганізма, развіцця сонечнага і цеплавога ўдару, абвастрэння сардэчна-сасудзістых захворванняў.

Старайцеся як мага менш знаходзіцца пад прамымі сонечнымі промнямі. Калі гэта непазбежна, то абараняйце галаву капелюшамі і парасонамі.

Памятайце, што з 12.00 да 16.00 сонца найбольш актыўнае. У гэты час пажадана абараняць усе ўчасткі цела ад пападання сонечных промняў – выкарыстоўвайце закрытую вопратку і сонцаахоўныя крэмы.

Не ўжывайце алкаголь – у спёку яго дзеянне на арганізм значна ўзмацняецца, плюс арганізм становіцца больш адчувальным да высокай тэмпературы.

Не купляйце прадукты з рук – пры высокай тэмпературы бактэрыі размнажаюцца вельмі хутка, што можа прывесці да цяжкіх атручванняў пры няправільным захоўванні прадуктаў.

Не выкарыстоўвайце дэкаратыўную касметыку наогул ці звядзіце яе выкарыстанне да мінімуму: наша скура ў спякоту ўзмоцнена дыхае і пацее, тым самым зніжаючы тэмпературу нашага цела. Ужыванне касметычных сродкаў можа прывесці да перагравання.

Не займайцеся актыўным спортам пры тэмпературы вышэй за 25°С.

Памятайце, што асабліва небяспецы ў гарачае надвор'е падвяргаюцца дзеці і пажылыя людзі.

Старайцеся захоўваць эмацыянальны спакой, бо любое пераўзбуджэнне ўзмацняе рызыку ўзнікнення цеплавога або сонечнага ўдару.

Варта па магчымасці **абмежаваць працяглыя паездкі на аўтамабілі.** Калі такой магчымасці няма, будзьце максімальна ўважлівыя на дарозе, бо падчас спёкі можа пагоршыцца самаадчуванне, адбыцца рассейванне ўвагі і зніжэнне рэакцыі.

Адпачываючы ў гарачыя дні ля вадаёма, таксама выконвайце правілы бяспекі.

Калі ў пад'езд не зайсці

Наш пад'езд апошні раз рамантаваўся гадоў дзесяць таму. І зараз выгляд такі, што заходзіць не хочацца. Скажыце, па новым Жыллёвым кодэксе хто павінен наводзіць парадак у пад'ездзе?

Маргарыта КАНАПЕЛЬКА.
Гомель.

Рамонтныя работы ў пад'ездах цяпер праводзяцца як за кошт жыльцоў, так і за бюджэтныя сродкі, гэта значыць за дзяржаўны кошт. Тынкаванне, фарбоўка, шпакляванне, знішчэнне надпісаў і іншыя касметычныя работы выконваюцца за грошы тых, хто пражывае ў пад'ездзе. Усе выдаткі, звязаныя з рамонтам ці абнаўленнем лесвіцы, пляцоўкі перад пад'ездам, казырка і іншымі дробнымі аперацыямі, таксама ўскладзены на жыльцоў.

За кошт дзяржавы цяпер рамантуюцца толькі інжынерныя сістэмы цепла-, вода-, электразабеспячэння, вентыляцыйнае абсталяванне і іншыя тэхнічныя вузлы. Пры неабходнасці бюджэтныя сродкі выдзяляюцца на рамонт дахаў, фасадаў, падвалаў.

РОССИЯ–НАТО

На границах тучи ходят хмуро

Пентагон опубликовал национальную стратегию, определяющую то, как вооруженные силы США намерены реагировать на новые угрозы и вызовы. Этот документ представил глава объединенного комитета начальников штабов **Мартин Демпси.**

Отдельным пунктом в плане упомянута Россия, которую оборонное ведомство характеризует как одну из «ревизионистских стран», нарушающих нормы международного права и суверенитет соседей.

Еще несколько лет назад по обе стороны границы Старого Света и России тучи ходили хмуро, а теперь громыхают танки и воют двигатели самолетов. Москва изматывает соседей нежданными рейдами дальних бомбардировщиков и опасными маневрами истребителей, Европа отвечает маневрами у самых границ России. Аннексия Крыма и агрессия на востоке Украины перечеркнули все усилия по налаживанию мирного диалога НАТО и Москвы. Майские заявления Владимира Путина о боевой готовности ядерных сил во время захвата Крыма и последние высказывания о постановке на боевое дежурство 40 новых баллистических ракет ясно дали понять: Кремль вооружается, и Западу придется на это отвечать.

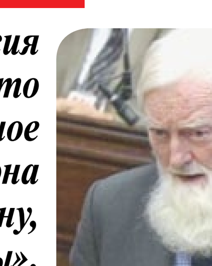
На имперские действия России Запад частично уже ответил экономическими санкциями и усилением военного присутствия в регионе. Американские инструкторы обучают украинских военных, в Латвию доставили танки и бронетехнику. Но США и НАТО должны действовать еще жестче, раз уж Владимир Путин уважает только силу, считают эксперты.

По мнению **Стива Пайфера,** эксперта Института Брукингса, *«Россия явно показала, что готова менять границы, применяя силу. НАТО должно ответить на эти шаги Путина: с помощью заблаговременного размещения тяжелой техники в Центральной Европе, размещения на постоянной основе американского контингента, формирования сил быстрого реагирования. Ответом также может быть размещение современных ракет "Патриот-3", которые смогут перехватить ракеты «Искандер».*

Вместе с тем эксперты согласны с тем, что любые действия НАТО и США будут восприниматься Москвой как провокация, ответом на которую станут новые военные инициативы. Некоторые аналитики полагают, что обострение в отношениях ставит под угрозу будущее договоров о сокращении ядерных арсеналов и ракет средней и малой дальности. А это означает дестабилизацию в глобальном масштабе. Впрочем, отсутствие жесткого ответа со стороны Запада на действия Кремля может быть воспринято как слабость и привести к еще более непредсказуемым последствиям.

ДОСЛОВНО

«Если бы Россия чувствовала, что имеет серьезное право на Крым, она вела бы не войну, а переговоры».

Член британской Палаты лордов лорд Хилтон.

КОРОТКО

США профинансируют команду Саакашвили

Правительство США выделит деньги на зарплаты одесским чиновникам в рамках проведения антикоррупционной политики в регионе. Об этом губернатор Одесской области Михаил Саакашвили и посол США в Украине Джеффри Пайетт договорились в понедельник, 6 июля, передает РИА "Новости".

«В рамках одесского антикоррупционного натиска американское правительство согласилось дать средства на заработные платы новой команде Саакашвили», – написал губернатор на своей странице в Facebook. В ходе переговоров стороны также договорились, что американские полицейские из Калифорнии примут участие в создании и подготовке новой полиции Одессы.

В настоящее время МВД Украины активно реформирует органы внутренних дел. Министерством запланировано создание национальной полиции, которая призвана заменить украинскую милицию и госавтоинспекцию. В качестве эксперимента новая полиция будет создана в больших городах Украины – в Днепропетровске, Харькове и Одессе.

Ципрас и Путин обсудили итоги референдума в Греции

Как утверждает пресс-служба Кремля, инициатива о беседе с Путиным исходила от греческих властей. «Владимир Путин выразил поддержку народу Греции в преодолении стоящих перед страной трудностей», – говорят в Кремле.

Пресс-секретарь Путина Дмитрий Песков в понедельник в очередной раз подчеркнул, что Афины не обращались к Москве за финансовой помощью. Отвечая на вопрос, может ли Москва оказать финансовую поддержку Греции, если договоренности с кредиторами не будут достигнуты, Песков рекомендовал «адресовать этот вопрос Афинам». «Мы неоднократно говорили, и министр иностранных дел Лавров говорил, что до сих пор не было никаких обращений за помощью, и эта тема никак не фигурировала в наших двусторонних контактах», – отметил пресс-секретарь президента.

Полиция в Ереване задержала около 40 протестующих

Не менее 40 активистов, участвовавших в протесте против повышения цен на электроэнергию на ереванском проспекте Баграмяна, доставлены в полицейские участки.

Активисты были задержаны днем в понедельник во время операции по разблокированию проспекта Баграмяна от протестующих. Полицейские задерживали тех демонстрантов, которые оказывали им сопротивление.

Проспект Баграмяна был перекрыт протестующими в течение двух недель после повышения тарифов на электроэнергию на 16%.

Впоследствии власти страны согласились провести аудит в компании, ответственной за энергоснабжение, и заморозить на это время тарифы. Ожидается, что процесс аудита займет от трех месяцев до полугода.

Случайно уронил бомбу

Иракский военный самолет случайно уронил бомбу на один из жилых районов Багдада в понедельник, 6 июля, сообщает ABC News со ссылкой на AP. Погибли не менее 12 человек, в том числе женщины и дети, еще 25 были ранены.

Секрет долголетия

Старейшая жительница Земли американка Сюзанна Мушатт Джонс, которой 6 июля исполнилось 116 лет, назвала секретом своего долголетия здоровый сон, а также отсутствие вредных привычек. Об этом сообщается на официальном сайте Книги рекордов Гиннесса.

Сейчас она живет в доме престарелых и передвигается на инвалидной коляске. К своему возрасту она потеряла зрение и частично слух.

Отмечается, что праздновать день рождения Джонс собирается два дня. Первый день она проведет вместе со своей семьей, а 7 июля к ней в гости придут друзья и представители власти.

ГОРЯЧАЯ ТОЧКА

ГРЕЦИЯ: сделан смелый выбор или разрушен мост?

Наперекор кредиторам

Премьер-министр Греции Алексис Ципрас заявил, что его соотечественники сделали «смелый выбор», проголосовав против условий, предложенных кредиторами для предоставления Афинам экстренного займа.

После окончательного подсчета голосов выяснилось, что 61,3% избирателей проголосовали против предложений международных кредиторов, в то время как за принятие их условий высказались 38,7%. Явка на голосование составила 62,5%.

Правящая партия «Сириза» призывала проголосовать «против», называя требования кредиторов «унизительными», ее противники предупреждали, что это может привести к исключению Греции из еврозоны.

Высокая цена ошибки правительства

Когда результаты референдума уже были очевидны, премьер-министр Греции **Алексис Ципрас** заявил, что его сограждане проголосовали за *«демократическую и солидарную Европу». «Завтра Греция вернется за стол переговоров, и нашей главной целью будет восстановление финансовой стабильности страны»,* – заявил он в телевизионном обращении к нации.

Однако, по мнению некоторых высокопоставленных чиновников ЕС, выбор греческих избирателей означает прямой отказ от переговоров с кредиторами. В частности, глава Еврогруппы **Йерун Дейсселблум** заявил, что результат референдума *«очень печально скажется на будущем Греции». «Для восстановления греческой экономики необходимы сложные решения и реформы. Теперь мы будем ждать инициатив греческих властей»,* – сказал он.

Министры финансов 19 стран еврозоны намерены обсудить ситуацию в Греции на специальном саммите, который состоится во вторник, 7 июля.

Председатель Европарламента **Мартин Шульц** вовсе считает, что Греции теперь понадобится не финансовая, а гуманитарная помощь: *«Я уверен, что граждане Греции в течение недели, в течение нескольких дней окажутся в труднейшей ситуации. Я полагаю, что во вторник нам на саммите еврозоны следует обсудить программу гуманитарной помощи для Греции. Обычные граждане, пенсионеры, больные, дети не должны расплачиваться за ту драматическую ситуацию, в которую правительство ввергло страну».*

Берлин негодует...

Правящая коалиция в Берлине резко раскритиковала греческий референдум. Греки разрушили последний мост, связывавший их страну с остальной Европой, считает лидер СДПГ. Власти в Афинах привели страну к катастрофе, указал представитель ХДСС.

По словам министра экономики ФРГ и председателя Социал-демократической партии Германии (СДПГ) **Зигмара Габриэля**, греки разрушили *«последний мост, по которому Европа и Греция могли прийти к компромиссу». «После отказа принять правила игры еврозоны... невозможно себе представить переговоры о многомиллиардных программах помощи»,* – заявил он в интервью газете Tagesspiegel.

Между тем еще один представитель СДПГ, депутат Европарламента **Удо Бульман** призвал европейцев не принимать после решения греков автоматических решений о выходе Греции из еврозоны. По его словам, в сложившейся ситуации виновны новички-дилетанты, и теперь спасти положение предстоит главам государств и правительств ЕС.

Европейская комиссия, которая вместе с МВФ и ЕЦБ входит в тройку главных международных кредиторов Греции, требовала от Афин увеличения налогов и сокращения социальных пособий, с тем чтобы страна смогла выполнить свои долговые обязательства.

КОММЕНТАРИЙ

Кто следующий?

События в Греции и их возможные последствия для еврозоны и ЕС прокомментировал бельгийский экономист **Поль де Грау,** преподающий в Лондонской школе экономики и Университете Лёвена. *«Это, безусловно, будет катастрофой для Греции. А будет ли это бедствием для еврозоны? В краткосрочной перспективе, я думаю, она с таким ударом справится. Теперь у нас есть ряд инструментов, позволяющих предотвратить распространение кризиса на другие страны. Сложнее будет в долгосрочной перспективе. Если Греция покинет валютный союз, это покажет его хроническую неустойчивость, а также ненадежность перед лицом будущих экономических неурядиц, к примеру, рецессии. Возникает вопрос: где теперь самое слабое звено, какая страна может выпасть следующей? И это дестабилизирует еврозону».*

Эксперты напоминают, как выходили из кризиса Ирландия, Испания, Португалия. Три европейские страны, столкнувшиеся с тяжелым кризисом, сумели преодолеть его и добиться роста экономики. При этом действовали они совсем иначе, чем поступают сегодня Афины. Погружение в пучину экономического кризиса было стремительным, но Ирландия, Испания и Португалия сумели избежать катастрофы. Им помогли партнеры по ЕС, а также кредитные программы европейских стабилизационных фондов. Решившись на суровые реформы, эти три страны выбрались из долговой ямы и смогли добиться экономического роста. Правда, спасение далось им нелегко. Их опыт мог бы быть полезен и для Греции, если бы Афины, конечно, захотели им воспользоваться.

Подборку подготовил
Сергей ИВАНОВ.

ПРИМЕР!

Все свое состояние – на благотворительность

Саудовский принц-миллиардер Аль-Валид ибн Талал заявил, что пожертвует на благотворительность все свое состояние – 32 млрд долларов.

Миллиардер пообещал в ближайшие годы передать деньги в свой благотворительный фонд Alwaleed Philanthropies. По его словам, фонд распределит эти средства между благотворительными проектами в сфере здравоохранения, ликвидации последствий стихийных бедствий и борьбы за права женщин.

О решении отдать состояние на благотворительность Аль-Валид объявил на пресс-конференции в Эр-Рияде, столице Саудовской Аравии. Как передает Forbes, рядом с ним были его сын Халед и дочь Рима, и принц заявил, что дети поддержали его решение.

ЭВРИКА!

И на Марсе будут яблони цвести

Агентство по перспективным оборонным научно-исследовательским разработкам США (DARPA) готовит генетически модифицированные организмы с целью терраформирования Марса – превращения его в более пригодную для жизни и похожую на Землю планету.

В планах DARPA – нагреть и сделать более насыщенной атмосферу Марса. Для этого на планете собираются сажать и выращивать способные к фотосинтезу растения, бактерии и водоросли. Кроме того, чтобы не держать будущих колонистов взаперти на базах, климат и ландшафт Марса также необходимо серьезно преобразовать.

Сначала в DARPA планируют использовать полученные организмы для заселения территорий, пострадавших от природных или техногенных катастроф. Размножаясь в экстремальных условиях и занимаясь фотосинтезом, новые организмы восстановят разрушенный ландшафт, заявила Джексон. Успешный опыт такой реконструкции и позволит в будущем приступить к терраформированию Марса.

СТОП-КАДР

В Лос-Анджелесе люди, изображающие Альберта Эйнштейна, собрались вместе, чтобы установить новый рекорд для книги Гиннесса, а также собрать деньги на обучение бездомных детей.

ЭКОНОМИКА

Кто о кризисе, а они о росте продаж

Немецкий автомобильный концерн Volkswagen (VW) наращивает объемы продаж в США. В июне концерн реализовал в Америке 30.436 автомобилей – на 5,6 процента больше, чем в мае. Наибольшим спросом среди покупателей пользовался Golf.

Как отмечает агентство Reuters, немецкий концерн отставал от конкурентов из-за ошибочного выбора моделей для маркетинга. Теперь VW скорректировал курс и все больше делает ставку на реализацию внедорожников, пользующихся в США огромным спросом.

Дочерняя компания VW – Audi – в июне также улучшила свои показатели, увеличив объем продаж на 8,3 процента по сравнению с маем. Еще одна дочка VW – Porsche – зафиксировала плюс на уровне 2,9 процента. Продажи другого немецкого концерна – BWM – выросли в июне на 7,8 процента.

АСОБЫ

Марцін Лютэр Кінг: «У мяне ёсць мара...»

Марцін Лютэр Кінг з'яўляецца адной са знакамітых постацяў XX стагоддзя. Ён прысвяціў сваё жыццё змаганню за правы чалавека, за роўнасць людзей усіх колераў скуры ў краіне, якая імкнулася быць на самым версе дэмакратыі, – у ЗША.

Для яго магчымасць таго, што чорнаскурыя грамадзяне змогуць не толькі карыстацца ўсімі палітычнымі правамі, але і займуць найвышэйшае палітычнае становішча ў краіне, было марай. Дзеля гэтай мары ён жыў, змагаўся і загінуў.

Нарадзіўся Марцін Лютэр Кінг у сям'і пастара баптысцкай царквы ў 1929 годзе. Нягледзячы на тое, што выхоўваўся сярод вернікаў і хадзіў у нядзельную школу, ён не прымаў некаторых хрысціянскіх догмаў, напрыклад, не верыў ва ўваскрэсенне Хрыста. Тым не менш вырашыў паступіць у семінарыю.

У 1951 годзе ён атрымаў ступень бакалаўра тэалогіі, а ў 1953 годзе абараніў доктарскую дысертацыю. У гэты ж перыяд ажаніўся з Карэтай Скот. У сям'і Кінгаў нарадзілася чацвёра дзяцей.

Яшчэ студэнтам Кінг прасякнуўся ідэямі Махатмы Гандзі аб палітычнай барацьбе без насілля. У 1959 годзе наведаў радзіму Гандзі. Візіт у Індыю ўзмацніў ягоныя і погляды на палітыку.

Першыя сур'ёзныя крокі ў палітычным жыцці былі ім зроблены ў 1955 годзе. 1 снежня 1955 года ў горадзе Мантгомеры Роза Паркер, чорнаскурая дзяўчына, была арыштавана паліцыяй за тое, што адмовілася саступіць месца ў аўтобусе, якое было прызначана для белых. Як вынік "Нацыянальная асацыяцыя садзейнічання развіццю чорнаскурага насельніцтва" арганізавала байкот грамадскага транспарту, інакш кажучы, афраамерыканцы адмовіліся карыстацца ім. Байкот цягнуўся год. Людзі ў знак салідарнасці развозілі іншых на сваіх машынах бясплатна. Чорнаскурыя таксісты бралі за праезд у адзін бок 10 цэнтаў (кошт білета ў аўтобусе). Цэрквы, асноўнымі наведвальнікамі якіх былі людзі з цёмным колерам скуры, па ўсёй краіне арганізавалі збор грошай для падтрымкі байкоту.

У адказ белая супольнасць пачала арганізоўваць псіхалагічны ціск. Дом Кінга быў падпалены, як і некалькі цэркваў, у якіх збіраліся чорнаскурыя. Кінг быў абвінавачаны ў тым, што перашкаджае весці бізнес, арыштаваны і прыгавораны да штрафу ў 500 долараў або да вязніцы тэрмінам на 1 год. Але пратэст разрастаўся, і Кінга выпусцілі праз 2 тыдні. Ён сказаў: "Я вельмі ганаруся сваім арыштам. Гэта злачынства аб'ядлае маіх суайчыннікаў да барацьбы супраць няспраўядлівасці". Байкот перамог, і ў 1956 годзе сегрэгацыя ў гарадскім транспарце была адменена.

З гэтага моманту Кінг патрапіў пад пільнае вока ФСБ, якое пачало праслухоўваць яго тэлефон. Што цікава, дазвол на гэта даў генеральны пракурор Роберт Кенэдзі. Амерыканскія ўлады падазравалі Кінга у супрацоўніцтве з камуністамі, але гэтыя факты не пацвердзіліся, тым не менш праслухоўванне працягвалася.

Рух за правы каляровага насельніцтва супраць абмежаванняў і сегрэгацыі пачаў пашырацца і прыносіць свае вынікі.

У 1963 годзе быў арганізаваны самы вядомы марш "Марш на Вашынгтон за працу і свабоду". Мэтай маршу было прыцягненне ўвагі фэдэральнага ўрада да праблем чорнаскурага насельніцтва, асабліва на поўдні ЗША. У "Маршы" ўдзельнічала больш за 250 тысяч чалавек. Да таго моманту гэта была самая масавая дэманстрацыя ў Вашынгтоне.

Марцін Лютэр Кінг выступіў са сваёй самай вядомай прамовай "У мяне ёсць мара". Яна ўвайшла ў спіс найлепшых ў гісторыі прамоў. "У мяне ёсць мара, што прыйдзе дзень, калі наша нацыя дажыве да праўдзівага сэнсу свайго дэвізу: "Мы лічым відавочным, што ўсе людзі створаны роўнымі". У мяне ёсць мара, што на чырвоных халмы Джорджыі прыйдзе дзень, калі сыны былых нявольнікаў і сыны былых рабаўладальнікаў змогуць сесці за сталом братэрства.

Я мару, што прыйдзе дзень, калі нават штат Місісіпі, пустынны штат, які церпіць ад несправядлівасці і прыгнёту, ператворыцца ў аазіс свабоды і справядлівасці. У мяне ёсць мара, што прыйдзе дзень, калі чацвёра маіх дзяцей будуць жыць у краіне, дзе іх будуць успрымаць не па колеры скуры, а згодна з тым, што яны сабой уяўляюць".

Марш на Вашынгтон і прамова Марціна Лютэра Кінга ператварыла праблему свабод і правоў чалавека ў першасную ў ЗША. У 1966 годзе адбылася першая афіцыйная сустрэча Марціна Лютэра Кінга з прэзідэнтам Лінданам Джонсанам. Яны абмяркоўвалі шляхі вырашэння існуючых праблем.

Акрамя барацьбы за правы чорнаскурых у ЗША, Марцін Лютэр Кінг актыўна выступаў супраць вайны ў В'етнаме. У сваёй прамове "Над В'етнамам" ён назваў ЗША "галоўным пастаўшчыком гвалту ў свеце". А ўрад абвінавачваў у тым, што ён траціць грошы на ваенныя праекты, а не на барацьбу з беднасцю.

У сакавіку 1968 года Кінг паехаў у Мэмфіс, штат Тэнэсі, каб падтрымаць страйк супрацоўнікаў шпіталя. Ён спыніўся ў гатэлі "Ларыян" у пакоі 306. А 6-й гадзіне раніцы 4 красавіка ён быў застрэлены на балконе гатэля.

Весткі пра забойства Кінга выклікалі мітынгі і бунты па ўсёй Амерыцы. 7 красавіка быў абвешчаны днём нацыянальнай жалобы.

Забойца Кінга Джэймс Эрл Рэй быў арыштаваны ў Лондане праз 2 месяцы пасля забойства і асуджаны на 99 гадоў зняволення.

Павел УСАЎ.

ПРОЕКТЫ

Британские власти хотят расширить аэропорт Хитроу

Британская правительственная комиссия рекомендовала строительство третьей взлетно-посадочной полосы в крупнейшем лондонском аэропорту Хитроу. Хитроу занимает первое место в Европе и третье в мире по количеству пассажиров – в прошлом году им воспользовались 73,4 млн человек.

Между тем экологи и жители близлежащих районов протестуют против строительства третьей полосы Хитроу, говоря о пагубном влиянии на экологию и неприемлемом уровне шума.

Согласно рекомендации Комиссии по аэропортам, расширение Хитроу принесет экономике Британии 147 млрд фунтов (около 230 млрд долларов) и создаст 70 тысяч рабочих мест к 2050 году. По предварительным подсчетам, строительство обойдется в 28 млрд долларов.

Третья полоса, если она будет построена, соединит Лондон с 40 новыми городами.

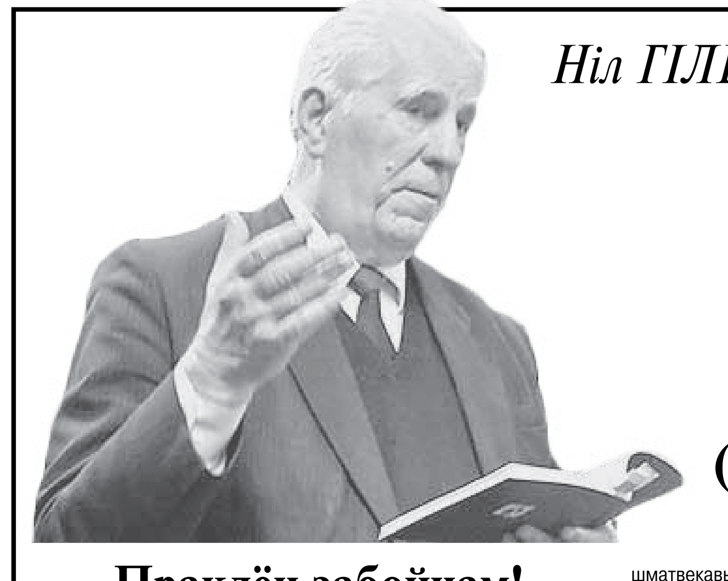
ПРОИСШЕСТВИЕ

Необычная кража

В Москве вор похитил из квартиры 6,3 миллиона рублей.

Неизвестный, разобрав стену соседней квартиры, проник в жилье, взломал сейф и совершил кражу 4 миллионов рублей, 15 тысяч долларов США и 5 тысяч евро, после чего скрылся.

Народная Воля http://www.nv-online.info 7 ЛІПЕНЯ 2015 г.

Ніл ГІЛЕВІЧ

У віры быцця

(Запісы розных гадоў)

Праклён забойцам! На вечныя векі праклён!

Пачытайце і выдайце, панове! Выдайце!

Радуйся, бацька...

Мы трацім сваё аблічча!

З прамовы на Першым (установчым) з'ездзе Беларускага краязнаўчага таварыства.

Ёсць жа рэчы, сумневу непадлеглыя...

Выдатныя педагогі так і рабілі...

Трагедыя паэта

Такая природа чалавека...

Спрэс геніі! Адны геніі!

ПІНГ-ПОНГ

Аляксандр ПРУШЫНСКІ:

«Хіба вёска Рагозніца Мастоўскага раёна – гэта Польшча?»

Марына КОКТЫШ.

АВТОТЕНДЕНЦИИ

Место «Бентли» – на конюшне с Буцефалом?

Почему белорусы и немцы любят одни и те же марки автомобилей? Как осуществляется ремонт "Фольксвагена" через интернет? Сколько стоят электромобили и когда они появятся в Беларуси? На эти и многие другие вопросы ответил Александр РЯБУХИН, директор по маркетингу холдинга "Атлант-М".

Электромобиль Reva NXR (Индия).

Белорусы – восточноевропейские немцы

Будущее – за электромобилями?

Ремонт "Фольксвагена" – через интернет

Что случится с машинами?

Справка

Максим ПЛОТНИКОВ.

ЧУЛІ?

Па адзіным тарыфе

І ТАКОЕ БЫВАЕ...

У міліцыю прыйшла дзяўчына, якую шукалі тры гады

ФОТАФАКТ

Свята ў Будславе стала святам вышыванкі

РЭГІСТРАТУРА

Коклюш атакуе...

Народная Воля http://www.nv-online.info 7 ЛІПЕНЯ 2015 г.

С МОЕЙ КОЛОКОЛЬНИ

Елена МОЛОЧКО

Любовь с первого платья

ВЕРНІСАЖ

Слаўце манахаў, што прыносяць дары

З Жыровіцкага манастыра ў Нацыянальны мастацкі музей прыбылі каштоўныя старадаўнія іконы.

Кірыл БУБНОЎ.

SOS!

Дабрачынннае аб'яднанне «Шанец», якое аказвае дапамогу бяздомным жывёлам у Наваполацку, можа застацца без сваёй тэрыторыі

Раман ВАСЮКОВІЧ.
Фота аўтара.

ЗВЯРНІЦЕ ЎВАГУ!

Што пакладзём у кошык?

ДАРЭЧЫ

Забаронена...

ЛИЧНАЯ ЖИЗНЬ

Манифест любящего мужа

Ирина ТРЕТЬЯКОВА.

ЗА РУЛЁМ!

Беларусам прапанавалі яшчэ адзін кітайскі аўтамабіль

Аўтадылеры Беларусі пачалі барацьбу за пакупнікоў: машыны таннеюць, «начынкі» ў іх становіцца больш. Але хто можа гарантаваць, што малавядомыя брэнды праслужаць гаспадарам так доўга, як старыя добрыя машыны, зробленыя ў Еўропе?

Алена АНКУДА.

ПЕРСОНА

Илья ЛУКОВЕЦ: «На завтрак съедаю десяток яиц...»

Илья Луковец – представитель новополоцкой школы бодибилдинга. На прошедших республиканских соревнованиях в Минске спортсмен подтвердил звание абсолютного чемпиона Беларуси. В интервью «Народной Воле» Илья рассказал о работе в МЧС, мифах в бодибилдинге, о том, как выбирает себе одежду, почему женщинам не стоит накачивать мускулы и можно ли в нашей стране зарабатывать мышцами.

Самолюбование в плавках

– Илья, ваш тренер в телефонном разговоре сказал: *«Илью ищите в тренажерном зале, а не по телефону или в социальных сетях»*. Что, правда, и день, и ночь в тренажерке?

– Я служу в МЧС и каждый выходной день провожу в зале. Можно сказать, что это мое основное хобби. Тренируюсь сам и подрабатываю тренером...

– Работа инструктором, служба, тренировки... Как на все времени хватает?

– Я не тот человек, который любит тусоваться в клубах и других увеселительных заведениях. С друзьями я, конечно, встречаюсь, мы общаемся, можем зайти куда-нибудь, но без фанатизма. Личного времени маловато, но мне это даже нравится – нет глупых мыслей, которые могли бы отвлекать от основного занятия.

– А служба в МЧС как появилась?

– Я учился в Командно-инженерном институте, потом перевелся в Полоцкий университет на инженерный факультет. Первоначально были планы стать офицером и связать жизнь со службой. До получения диплома остался год.

– И в каком вы сейчас звании?

– Старший сержант.

– Все белорусские бодибилдеры имеют основную работу?

– Да, кроме Алексея Шабуни. В основном работают спортивными инструкторами.

– Илья, знаю, что со спортом вы дружите с детства...

– Да, с пяти лет занимался плаванием, потом перешел на водные лыжи. Со спортом я не расставался до 15–16 лет. Позже пришло время определяться с работой и учебой, около года я не тренировался. Но потом все равно пришел в зал для поддержания формы – не смог без физических нагрузок. У человека ведь вырабатывается энергия, которую нужно куда-то направлять: можно, на гулянки, а можно на тренировки. Для себя я сделал более гуманный выбор *(смеется)*.

– Когда начинали заниматься бодибилдингом, о профессиональной карьере задумывались?

– Таких мыслей первоначально не было. Вообще, я несерьезно относился к этому виду спорта. Ходил в тренажерку и просто качался. Существует много мифов, которые отпугивают людей: мол, потом мышцы обвиснут, тело станет некрасивым... Эти стереотипы придуманы ленивыми людьми, которые не владеют знаниями по данному виду спорта. Обыватель считает, что на сцену выходят мужики в плавках и занимаются самолюбованием. И первое время я был такого же мнения. Если со штангистами все понятно: железо поднял – победил, то здесь на позерство больше похоже. Позже я побывал на выступлениях бодибилдеров и понял, что заблуждался. На данный вид спорта просто наговаривают.

Жена – главный мотиватор

– Илья, за несколько лет занятий бодибилдингом вы заняли немалое количество призовых мест. Есть особый секрет?

– Стоит учитывать базу, которую я получил, занимаясь водными лыжами. Там проводились сложные тренировки, иногда до четырех в день доходило. Школа Николая Генова очень сильная. Когда ездили на сборы за границу, могли сравнить: наши тренеры гораздо серьезнее подходили к работе, и результаты были эффективнее.

Ну, и генетика имеет важное значение. Когда человек хорошо сложен, то легче осуществить задуманное. Бывает, что ноги кривые, руки короткие – это будет очень влиять на результат.

– А каждый может получить красивое и накачанное тело, если много тренироваться?

– Нет, не у каждого получится. Есть же весовые категории, начинающиеся с 70 килограммов. Человек может всю жизнь заниматься, а вес останется прежним.

– А у вас какой вес?

– 115 килограммов.

– Если говорить о мотивации на тренировках...

– Со временем меняются цели. Первоначально занимался просто под впечатлением от выступлений других спортсменов. Сейчас хочу поймать нужную волну и иметь материальные бонусы. Сегодня для меня самый главный мотиватор – жена.

– Бодибилдинг – спорт без возрастных ограничений?

– Есть спортсмены, которые достойно держатся в топе в 50 лет. Я видел фотографии 77-летних людей, участвовавших в соревнованиях. Конечно, форма тела заметно отличается от молодых спортсменов, но тем не менее...

– Какой у вас режим тренировок?

– Все зависит от периода подготовки. Когда проходит межсезонье, то интенсивность снижается – нужно набирать вес. Чем больше весовая категория, тем больше силовые показатели.

Когда начинается подготовка, то доходит до трех тренировок в день. Две в зале и одно позирование, что тяжелее, чем железо тягать *(смеется)*.

– Назовите три самых эффективных упражнения...

– Жим, становая и присед.

Килограмм каши для желудка

– Какой у вас рацион питания?

– На завтрак съедаю 10–12 яиц. Могу добавить что-нибудь из фруктов, сладкое ем очень редко. Пищу принимаю каждые два часа: курица, рыба, каша...

– На кухне, видно, приходится проводить немало времени...

– *(Вздыхает.)* Это еще сложнее, чем тренировки. Еда – основа результата. Иногда готовлю сам, ну и, конечно, жена помогает. В магазины мы тоже ходим вместе. Покупаем в основном каши и курицу. На службу все беру в сыром виде и готовлю там.

– Без супруги не успевали бы, наверное...

– Безусловно!

– А добавки для спортсменов присутствуют в рационе?

– Да, добавки я употребляю. Это удобно: зачем перегружать желудок килограммом каши, если можно выпить пол-литра коктейля?

– Бодибилдинг – дорогое удовольствие?

– Не очень. После соревнований около месяца я психологически разгружаюсь. Уже не придерживаюсь строгого рациона, в зале занимаюсь не в полную силу... Этот вид спорта не требует миллионных вложений.

– Сейчас можно иметь практически любой препарат для набора массы, что нередко приводит к проблемам со здоровьем.

– Такие же проблемы могут возникнуть и от переизбытка обычной еды. По сути, добавки – это ведь переработанная пища. Протеин – мясо, переделанное в порошок. А излишки еды ни к чему хорошему не приводят.

– А можно привести тело в привлекательный и спортивный вид без разных добавок?

– Чтобы красиво выглядеть на улице или пляже, необязательно употреблять протеин, креатин... Многие, конечно, занимаются, но количество людей, которые следят за своим телом, не так велико. Насчет добавок: да, вполне реально привести себя в хорошую форму и без них.

– А как бодибилдеры-вегетарианцы массу набирают?

– Они употребляют соевые протеины. Вообще, я считаю, что человек в таком виде спорта не может без мяса. Не представляю, как после тренировки не съесть чего-нибудь мясного. Я не знаю ни одного чемпиона, который был бы вегетарианцем.

– Бодибилдер Андрей Скоромный в интервью отметил: *«Молоко – тяжелый продукт, который усваивается дольше, чем мясо. И аминокислотный состав очень беден. Пить молоко я вообще никому не советую»*. А у вас с молоком как?

– Не скажу, что я большой любитель молока. Аминокислотный состав я не смотрел, но не думаю, что он такой уж плохой. Есть организмы, которые вообще молоко не принимают. Я переношу молоко нормально, но не фанат, больше творог предпочитаю, особенно домашний – у жены родственники живут в деревне и часто нас угощают.

Стена стереотипов

– На соревнованиях можно зарабатывать?

– Нет, они дохода не приносят. Семинары, реклама спортивных магазинов или питания намного выгоднее в материальном плане.

– В одном интервью вы сказали: *«В нашей стране этот спорт не любят...»*

– Это на самом деле так. Если понять бодибилдинг, то его невозможно не любить. В Беларуси сейчас этот вид спорта начинает хотя бы немного сдвигаться с мертвой точки: проводятся турниры, семинары, тренинги...

Несколько лет назад вообще тишина была. Ведь если задуматься, любой спорт связан с тренажерным залом: бойцы, атлеты, пловцы – все работают с «железом» и посещают тренажерки. Нужно разрушить стену стереотипов, и не будет никаких проблем.

Костюмы только под заказ

– Илья, а как вы относитесь к женскому бодибилдингу? Накачанное женское тело вас привлекает?

– Сразу нет! Правильно сделали, что убрали женский бодибилдинг и ввели категории «бикини», занятия фитнесом... Я думаю, этого вполне достаточно. Когда видишь накачанное тело у женщины, кажется, что рекламируют анаболики. Теряется природная красота...

– Задумывались о том, что когда-нибудь придется завязать с профессиональными выступлениями?

– Конечно. Но тренажерку не брошу и заниматься для себя продолжу. Я себя так лучше чувствую. Возможно, скину несколько килограммов, одежду будет проще найти *(смеется)*.

– А сейчас есть трудности с подбором гардероба?

– И немалые. Потому-то и вещи покупаю редко *(смеется)*. Про деловой стиль вообще молчу. Костюм на свадьбу шили под заказ. Шорты и майку, если повезет, еще можно найти, а что-то классическое – уже нет. Поэтому приходится покупать то, что есть...

– Илья, я читал в интернете, что вам предлагали переехать в Россию...

– В Москву, в Питер звали... Пока не определился и ничего конкретного сказать не могу. Ведь нужно решать не только за себя. Мне работу предлагают, а супруге что-то нужно будет искать...

– Жена к спорту не имеет отношения?

– Она работает экономистом и спортом занимается исключительно для себя.

– О спортивной карьере не задумывалась?

– Спрашивала у меня как-то, но я против, если честно.

– Супруга к бодибилдингу не ревнует?

– Мне жаль тех спортсменов, у которых разногласия с женами из-за спорта. Бывают случаи, что бодибилдеру уже за 30, семья, дети, а он продолжает деньги в себя вкладывать и в чем-то ограничивать своих близких. Конечно, это ненормально! Супруга меня не ревнует к бодибилдингу. Она застала все этапы моей карьеры, знает, насколько это трудно.

– На выступления с вами ездит?

– Да, она мой гример и психолог в одном лице *(смеется)*.

– Если бы пришлось выбирать между спортом и семьей?..

– Конечно, семья! Я считаю, это намного важнее.

Роман ВАСЮКОВИЧ.

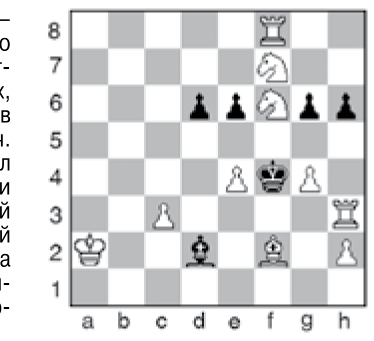
ШАХМАТЫ

Грани творчества

Брестчанин Виктор Жук – педагог по профессии, много лет работал в СМИ. Вел шахматные отделы в шести изданиях, организовал десятки конкурсов составления шахматных задач. А в последние годы выпустил несколько брошюр по истории шахмат в Бресте и Брестской области, сборников партий и композиций. Из сборника «Творчество брестских шахматистов» приведем партию, завершившуюся быстрой развязкой:

И.Альтшулер–Д.Чопко (первенство Бреста, 2012). 1.Kf3 f5 2.e4 f:e4 3.Kg5 e5 4.d3 Kf6 5.de h6 6.Kf3 Kc6 7.Cc4 K:e4 8.Фd3 Kd6 9.Фg6+ Kpe7 10.Kc3 Фe8 11.Фg5+ hg 12.C:g5x

Виктор Жук составил и опубликовал несколько сотен задач и этюдов. Одну из его композиций предлагаем решить читателям *(см. диаграмму)*.

Белые: Крa2, Лf8, Лh3, Cf2, Kf6, Kf7, пп.c3, e4, g4, h2 (10).

Черные: Крf4, Cd2, пп.d6, e6, g6, h6 (6).

Мат в 3 хода.

Присылайте ответы на адрес редакции или на электронный адрес: vadim_ne67@mail.ru.

Хроника соревнований

Турнир по быстрым шахматам в Республиканском центре олимпийской подготовки (Минск) выиграл Антон Шеремет – 8 очков из 10. Международные мастера Павел Ломако, Сергей Хамицкий и гроссмейстер Юрий Тихонов разделили 2–6-е места – по 7,5 очка. Лучший результат среди женщин показала Кира Зайцева, среди юношей – Иван Жук, среди ветеранов – Владимир Демидов (старейшина турнира), Сергей Тальма и Виктор Кондратович.

В Минске состоялся и Мемориал Елены Таировой (1991–2010), одной из сильнейших российских шахматисток, начинавшей свой путь в столице Беларуси. Единственный из 79 участников гроссмейстер Евгений Подольченко разделил 1–2-е места с Никитой Горшковым – по 8 очков из 9. На третьем месте – международный мастер Валерий Смирнов – 7,5, на четвертом – Мария Колядич (лучший результат среди женщин) – 6,5. Среди ветеранов награжден Валентин Казанцев, среди юношей – Иван Жук, Никита Романовский и Ярослав Наумович. Отметим и успех игрока без рейтинга Юрия Корноушенко – 6-е место!

Алексей Александров занял 13-е место из 147 участников в индийском Мумбаи. Сергей Каспаров был 4-м на турнире в столице Алжира (33 участника), Станислав Цыганчук – 19-м в чешском Теплице (165 игроков), а Максим Иванников замкнул первую десятку среди 80 участников на Кубке Балтии в литовском городе Паланга. В Воронеже (130 игроков) лучшим из белорусов был Алексей Федоров – 9-е место, далее расположились Никита Майоров (11), Алексей Александров (14), Михаил Никитенко (30)... А на международном турнире «Белая ладья» в Сочи сборная гимназии г.Светлогорска оказалась седьмой из 82 команд.

И ожили фигуры

У «живых шахмат», когда в роли фигур выступают люди, – многовековая традиция. Недавно подобная партия прошла в Бресте в честь открытия при местном шахматном клубе специализированной библиотеки и годовщины работы антикафе «Чайный домик». Организатор Алексей Купряков, чтобы подчеркнуть социальную роль шахмат, привлек к участию людей с ограниченными возможностями, волонтеров, спасающих бездомных животных, сотрудников МЧС и др. А через несколько дней «живые шахматы» были разыграны в Минске – в ТЦ «Столица», причем инициатива зрелища возникла в социальных сетях.

Проверьте решения

Задача В.Жуковича (2 июня): 1.Kpd3.

Задача Н.Быкова (16 июня): 1.Cf7 ~ 2.Фе8+, 1...Л:d5 2.Kg2, 1...K:d5 2.Kc4, 1...Kp:f5 2.Фе8.

Вадим ЖИЛКО.

Отдам в хорошие руки игривого, веселого, черно-белого котенка. Возраст – два месяца. Тел. Velkom: 8-029-118-98-94.

УСМІХНІЦЕСЯ!

Даішнік спыніў вадзіцеля.

– Вы ведаеце, за што я вас спыніў?

– Так, я перавысіў хуткасць. Але разумееце, афіцэр, гэта пытанне жыцця і смерці.

– А канкрэтна?

– Мяне дома чакае палюбоўніца.

– І?

– Калі я прыеду дадому пазней жонкі, я труп!

КАБ ПОМНІЛІ

Ідзе збор сродкаў на мемарыяльную дошку ў гонар Валянціна Бялькевіча

1 жніўня ў Мінску плануюць адкрыць памятны знак у гонар вядомага беларускага футбаліста.

Нагадаем, што Валянцін Бялькевіч чатыры разы станавіўся чэмпіёнам Беларусі і двойчы заваёўваў Кубак краіны ў складзе футбольнага клуба «Дынама-Мінск».

Пасля пераходу ў кіеўскае «Дынама» Бялькевіч разам са сваім новым клубам сем разоў выйграваў чэмпіянат Украіны і шэсць разоў Кубак Украіны. Пасля заканчэння спартыўнай кар'еры Валянцін працаваў трэнерам маладзёжнага і юнацкага складаў кіеўскай каманды.

1 жніўня 2014 года на 42-м годзе жыцця Валянцін Бялькевіч раптоўна памёр – у футбаліста адарваўся тромб.

Клуб балельшчыкаў мінскага "Дынама" пры падтрымцы футбольнага клуба арганізаваў збор сродкаў на ўшанаванне памяці былога ігрока сталічнай каманды.

«Запрашаем усіх неабыякавых аматараў футбола, усіх тых, каго Валянцін Бялькевіч радаваў сваёй гульнёй у складзе нашага клуба, у складзе нацыянальнай зборнай Беларусі, узяць удзел у зборы сродкаў на ўстанаўленне мемарыяльнай дошкі у памяць аб легендарным футбалісце", – гаворыцца ў паведамленні клуба.

Як інфармуе sputnik.by, адкрыццё мемарыяльнай дошкі, па ўзгадненні з блізкімі Бялькевіча адбудзецца ў гадавіну са дня яго смерці ў прысутнасці родных і блізкіх, сяброў і партнёраў іграка, балельшчыкаў.

ФУТБОЛ

Мінскае «Дынама» працягвае пагоню за БАТЭ

Прайшлі матчы 13-га тура чэмпіянату Беларусі па футболе.

Вось іх вынікі: "Слуцк" – БАТЭ (Барысаў) – 0:1, "Дынама" (Мінск) – "Гомель" – 1:0, "Славія" (Мазыр) – "Нёман" (Гродна) – 0:0, "Граніт" (Мікашэвічы) – "Белшына" (Бабруйск) – 1:5, "Віцебск" – "Мінск" – 0:4.

БАТЭ з 35 ачкамі працягвае ўзначальваць турнірную табліцу. На другім месцы – мінскае "Дынама" (24 ачкі), на трэцім і чацвёртым – "Белшына" і салігорскі "Шахцёр" (21).

Лепшыя з'язджаюць

Лепшы бамбардзір бягучага чэмпіянату Беларусі па футболе Дзяніс Лапцеў перайшоў у расійскі клуб "Тосно".

Клуб расійскага другога дывізіёна «Тосно» (Ленінградская вобласць) заключыў пагадненне з нападаючым Дзянісам Лапцевым са «Славіі» (Мазыр).

23-гадовы форвард выступаў за «Славію» з 2010 года, забіў у 92 матчах 36 галоў. У гэтым чэмпіянаце адзначыўся 9 забітымі галамі.

У апошні час Лапцеў стаў выклікацца ў зборную Беларусі – дэбютаваў у яе складзе ў нядаўнім таварыскім матчы з Расіяй.

ПА-ЗА ГУЛЬНЁЙ

Яўген САВАСЦЬЯНАЎ: «Я не магу гуляць за пяць мільёнаў рублёў...»

Футбаліст "Гомеля" Яўген Савасцьянаў не ведае, як яго сям'і пражыць на гэтыя грошы.

Паўабаронца "Гомеля" распавёў пра фінансавую сітуацыю ў клубе. Футбаліста цытуе offside.by:

– Пра гомельскія фінансы будзем размаўляць?

– Якія фінансы? Няма грошай. Што тут яшчэ сказаць? Бюджэтную частку заробку нам плацяць, але што за толк з гэтага? У мяне пяць мільёнаў рублёў ідзе на арэнду кватэры, а на астатнія пяць мільёнаў нам трэба з жонкай жыць месяц. Утойваць тут няма чаго.

– Думаеш гэты год у "Гомелі" яшчэ дагуляць?

– Не ведаю. Паглядзім, што і як будзе. Калі такая сітуацыя працягнецца, то трэба некуды з'язджаць. Я не магу за пяць мільёнаў гуляць, мне сям'ю карміць трэба. Калі б хоць адносіны былі нейкія чалавечыя – прыйшло б кіраўніцтва і патлумачыла: "Няма грошай. Пацярпіце, шукаем". Але ж гэтага няма, нас кормяць абяцанкамі ўжо сем месяцаў. І ніякага прасвету не бачна...

ЦЫТАТА

Барыс ПУХОЎСКІ, гандбаліст зборнай Беларусі, які зараз падпісаў кантракт з запарожскім «Маторам»:

– У Запарожжы ў мяне жывуць і гуляюць сябры. Яны ўпэўніваюць, што там усё спакойна. Той жа Саша Цітоў казаў, што ў яго не было ніякіх праблем з вайной і мясцовымі жыхарамі. Натуральна, калі знайсці хлопцаў з "Правага сектара" і праспяваць ім гімн Расіі, то з цябе спытаюць. А да беларусаў прэтэнзій няма. Дарэчы, усе ігракі, якія сышлі з каманды, зрабілі гэта не па палітычных матывах. Ведаю дакладна.

...У Запарожжы пагутарыў з вадзіцелем, які мяне падвозіў. Той казаў, што вайна да іх не дабралася, а вось фінансава людзі, безумоўна, пацярпелі. Асабліва тыя, хто атрымлівае заробак у грыўнях. Сёння долар каштуе столькі, а заўтра – столькі.

Наогул цікава: у Беларусі няма вайны, але мы, у прынцыпе, у падобнай сітуацыі – кожныя паўгода нешта недзе абвальваецца...

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул. Энгельса, 34а.
Прыёмная:
тэл./факс (017) 3286871.
Тэл. рэкламнага аддзела:
(017) 3286609
nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info

9 772071 964000 15052

Падпісныя індэксы: 63222 – для індывідуальных падпісчыкаў, 632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 06.07.2015 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 25450 экз. Заказ №2690.